

13de Hærg.

1882.

24de Bind.

Son Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

udgivet af A. Thronsdien.

15de August. — 15de Hefte.

Decorah, Iowa.

Vaa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Sunnes Bogtrykkeri.

Entered at the P. O. at Decorah as 2nd class postal matter

„Vor Hjemmet“,

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afprøvet og omhyggelig udvalgt Kæsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionærberetninger, Rejsebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteriv samt **Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.**

Det udkommer med to Ark i Ugeslag to Gange om Maanedens (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forskud. Dermed er ogsaa Forvoen betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit. Pengene sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subskribenter behøge at melde sig snarest muligt.

Adresse: **R. Thronbjen**, Box 1014, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mand's Hjælp til at indsende Pengene, da se til at Vedkommende er paa lidelig.

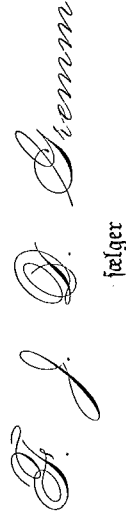
 7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00.

Uldre Bind af „Vor Hjemmet“, se sidste Side.

Sandlæge S. S. Taylor garanterer Enhver en fuldstændig og omhyggelig Udførelse af alt til Faget behørende Arbejde for moderat Betaling. Speciele Omhu anvendes paa Behandlingen af de naturlige Tænder. Alle Guldtandninger udføres efter nyeste Methode og saa billigt som Arbejde af bedste Slags kan gøres.

Office over Ben Bears Clothing-Store,

Decorah, Iowa.

følger

Pianoe, Orgler, Violin-Strenger, Sy-Maskiner, Sje, Raale etc.

a bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan selges.

Se ind til ham, før end De afflutter Handelen med nogen anden.

 Pianoe og Orgler stemmes, og Arbejdet garanteres.

Office i C. B. Shepards Subelekt-Butik, en Dør Syd for Leonard's Bog-Store ligeoverfor Postofficeet.

14

DECORAH, IOWA.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

13de Hæft.

15de August 1882.

15de Hæfte.

Den ugifte.

(Fortælling af Marie Mathusius.)

(Fortsættelse.)

Det var en herlig Septembersdag eller Bessidsesje. Sigeover for mig, Høsten 1828. De flere Vindruer bag sad min tyveaarige Broder Fritz, Espalterne modnede i Solen. Bar- han havde nyssig med gode Karakterer men var dog ikke trykstande, et veder- endt sin Skolegang, skulde nu afgaa kvægende Vindpust kjølede Rinden; til Universitetet og stod omtrent paa Alt skrælede i lidligste Farver, den samme Hvide af ungdommelig Lykke blaa Himmel, Aftersjerne, Georgi- som jeg. Vi talte muntert med vore nerne og Balmuerne, Skoven i Dag- yngre Sødsfænde, som vare lidt lært- grunden og Engen nedenfor. Jeg gere ned i Haven, men hurtigt vendte sad under Vinrankerne i det lille han sig til mig: Der hviler dog en Lyshus foran Døren til vor Bolig, slem Hvirde paa dette Hus, sagde han. som saa paa en Hvi mellem Raftanje- — Jeg saa spørgende paa ham. og Kirsebærtræer. Noget Trappe- Tante Abdegundes aarlige Jeg Ugers trin førte op til mig, jeg saa ned paa den mig omgivende Verden. Jeg Tante Abdegunde! Svarede jeg unvil- bar nitten Aar og meget lykkelig; kaarligt. — Hvorfor det? Spurgte han min Gantast var fuld af underbare forundret. — Fordi hun er saa gam- Eventyr, som jeg skulde opleve. En mel og ugift.

Hvem er gammel og ugift? Spurgte taabelig ung Piges Lykke lader sig Lotte, en af vor Faders Slegtninger, ikke bestrøbe; Alt, hvad Livet har at som nu kom ud gjennem Forhævedøren give, det er herdes; hun behøver blot og satte sig hos os — Tante Abde- at udbrække Haanden for at tage. gunde, sagde jeg. — Deri ligger in- Hun gjør det ikke, thi hun tvivler om, tet Usædvanligt, svarede Lotte, det hvad der er bedst, Længsel og Haad

kan du ogsaa blive, min lille Anna.

Der gif en kold Ghyen igjennem mig, men hvilken Daarfsaa! I næste Diebstil to jeg deraf. Grits tog det alvorligere; hans broderlige Stolthed var laaret, han blev ordentlig vred paa Lotte og holdt en Forelæsning paa Skolemaner om det Moddydelige og Unaturlige hos en gammel Frøken. Med eller mod Guds Herligt saa Saadanne altid noget Unaturligt, Underligt, Uærligt, mente han. — Jeg lod ham tale til et vist Punkt, thi jeg fandt det morsomt og var meget ærgjerrig efter Lottes Svar. Tilslidst kunde hun ikke længere tie: Fortræffeligt, min Gut! begyndte hun lidt høitideligt, jeg har aldrig seet mig saaledes afsmalt. Grits saa forbausset paa hende med sine store blaa Øine. Du Lotte, stammede han. Sa, jeg er ogsaa gammel og ugift, sagde hun lidt tvrigt. Nei, jeg mente slet ikke dig, sagde han godmodigt, jeg har virkelig aldrig tænkt paa, at du er gammel og ugift. — Der saa noget saa Smigrande i denne troværdige Forsikring, at Lottes Hjerte maatte røres derved.

Lotte hørte til det sidste Slags gamle Frøkeners. Hun havde egnet sit Liv til os Børn, hun var bestaaende sig lykkelig med at sy, vasse og reparere for os og levede derunder paa Smulsen af vor Skjærsighed. — Du vil maasse engang tasse Gud, sagde hun til Grits, om du saar en gammel Frøken i dit Hus. I en liden Præstegaard med smaa Indtægter og mange Børn, er det ret godt at have et hjælpsomt Knekte, som tjener for Skjærsighed og ikke for Penge. Alpis derfor ikke Anna saa bestemt.

— Du har Ret, Lotte, svarede Grits røres derved. Lotte hørte til det sidste Slags gamle Frøkeners. Hun havde egnet sit Liv til os Børn, hun var bestaaende sig lykkelig med at sy, vasse og reparere for os og levede derunder paa Smulsen af vor Skjærsighed. — Du vil maasse engang tasse Gud, sagde hun til Grits, om du saar en gammel Frøken i dit Hus. I en liden Præstegaard med smaa Indtægter og mange Børn, er det ret godt at have et hjælpsomt Knekte, som tjener for Skjærsighed og ikke for Penge. Alpis derfor ikke Anna saa bestemt.

med en gammelstog Mine, jeg vilde sikkerlig ikke have noget derimod; men, vedblev han betænksomt, Anna passer slet ikke dertil, da heller Grits behø.

Hans Ord indeholdt en Dabel over mig, men ogsaa noget Smigrande, som jeg gjerne hørte. Grits behø, min sjettenaarige Søster, var langt mindre smukt og mindre udsættet end jeg, det vidste jeg nok, og hun var selv altid villig til at erkjende min Overlegenhed, og alligevel indgjød hun mig et Slags Respekt, hvortil jeg ikke havde Lykt til at forske efter Marjagen. Hun som netop mi hen til os. Det glæfjæmmede, lyse Haar, de gode, blaa Øine, de blomstrende Kinder, tog sig ikke saa ilde ud. Nu haaber jeg, at Blomstherdene ere saa pnytede, at Lante Adeldgunde ikke skal kunne opdage en eneste vispen Blomst, sagde hun fornyttet, og viske os sit Forskæde, som var fuldt af tørre Blade. — Det er aldeles, som om Lante Adeldgunde var selve Stormogulen, sagde Lotte.

Længere end en Dag har jeg heller ikke Lykt til at blive hjemme og spille fornem; derefter tiltræder jeg min længere Godtur, sagde Grits. — Det løbner slet ikke Umagen, at du den Dag bespærer dig med Fornemhed, sagde Lotte leende, dermed vinder du Natet. Lante Adeldgunde har meget alvorlig forskret mig, at de blonder blandt Eder Børn slægte paa Frelman og aldrig kunne saa fint Væsen og fornemme Manerer. — Da jeg alligevel indvendte, at Eders Fader, min fjære Støgtning, alligevel var en ret statelig og pen Mand, sagde hun fortrøstlig: Fjære Lotte, Du har Dømmekraft nok til at kunne forstaa Forskjellen mellem godt adeligt og

borgeligt Væsen. Freiman bar en bannet Mand af Middelflassjen, men dette adelige je ne sais quoi*) maa være medfødt.

Frits, som var en decideret Ihs-hæaret Freiman, saa lidt støbt ud. Hvor unaturlig dumt, udbryd han. Giffabeth hørte ogsaa til de Blonde; ganske rolig sagde hun: Tante har dog i det Hele Ret; det kommer kun an paa, om dette je ne sais quoi kunde være saa snibværdigt for os. — Giffabeth har Ret, udbryd Frits ivrigt, det er blot den indre Land, som er mægtig til at beherske Formerne. Lotte, jeg bryder mig slet om at spille fornem for Tante Adalgunde. Dette Emne blev endnu vidt og bredt afhandlet mellem os; vor yngste Søster Mina var kommen hen til os og deltog i Samtalen med sinusfornuftig, elleveaarig Rlogfskab. Mina og jeg vare de brunette i Familien og Tante Adalgundes erklærede Yndlinge, hvilket enhver af os paa sin Vis med ungdommelig Forsængelighed vidste at sætte Pris paa.

Vor Moders alvorlige Optvæden afbrød nu vor Latter. Ligeledes vor Faders Død havde hun steds baaret Sørgebragt. Endog, medens hun levede, var hun for det Meste taus og alvorlig, og vi Børn trivedes i det Hele bedre i Lottens muntre og livlige Selskab. Vi vidste ikke meget om vor Moders Ungdom, men dette Vilke var for mig af særlig Sintereste. Hun og Tante Adalgunde vare begge opfostrede hos den rige og fornemme General von Grobusch, Tante Adalgunde var hans Sønnedatter og min Moder den ringeagtede borgerlige

Datterdatter. Generalens Datter havde mod Forældrenes utrykkelige Villie giftet sig med en borgerlig Officer, som døde tidligt, og hvem hun snart fulgte. Adalgunde bar sin Faders Navn, og uagtet hendes Ynder havde været en lidet agtværdig Person, og blot hans tidlige Død havde reddet en Del af Forældrenes Fornuue, var dog Adalgunde sine Forsterforældres i Alt foretrukne Yndling. Om vor Moder havde giftet sig kun for at blive fri fra sin trykkende Stilling i Bedsteforældrenes Hus, vidste jeg ikke; men jeg erindrer meget vel, at vor Fader altid saa glad og fornøjet ud og levede i den bedste Forstaaelse med hende. Farsfaderen havde ved sin Død testamenteret den første Del af sin Fornuue til Tante Adalgunde, for at hun kunde leve paa en for sit Raavn og sin Stand værdig Maade. Tante Adalgunde havde altid staaet i venstabeligt Forhold til vor Moder; hun var altsor godmodig og lidet selvkrædig til i Vængden at kunne bedrebre Moder hendes borgerlige Giftermaal, og en aarlig Skitse til os blev tilsidt en Fornødenhed for hende. Hun havde ingen andre Slægtninge i den hele vide Verden, og hendes Egenstaber forskaffede hende et mange Bømmer.

Tante Adalgunde tilhørte det sørgeligste Slags af gamle Forsøkener. Fra Barndommen af vant til at søge sin Lykke i en glimrende Stilling i Verden, var hendes Sjelsstikstand lidet efter lidet gaact over til en fuldkommen intetfiggende Overflodstighed. Derilmed herskede en uafsladelig Strid og Stræben mod Medsigningens fra det ene efter det andet af Haabets (? de verdslige Forhaabningers) Trappetrin. Hun havde

*) Ejs no sesh toab: jeg ved ikke hvad det.

nu opnaaet en vis Grad af Resignation; med Tante og Sintereser udelukkende vendte mod sit eget Jeg søgte hun i den fornemme Verdens Selskaber og Adspredelser at bræbe den ene Dag efter den anden, uden deri at finde Tilfredsstillelse for det Nærværende eller Haab for Fremtiden. Med mine daværende 19 Aar vilde jeg ei have søldt ganske den samme Dom; den Duff af Fornemhed, som omgav Tante Abelgunde, hendes Fortællinger fra den adelige Kredts af hendes Nefjendte og Haabet om en Dag ved hende at blive indført i denne underbare, straalende verden blændede mig og lod mig se hendes Svagheder og Egenheder i et noget mildere Lys.

Et Rosthorn oppe i Stoven forlyndte os Tantes Ankomst. Vi vare alle forsamlede foran Hæveporten, da hendes Nefjevogn standsede. Tante sad alene i Højsædet, hendes gamle Kammerjomfru Ernestine, i daglig Tale Tina, sad ved Siden af Rudstuen.

Den Scene, som nu fulgte, var os alle velbesjendte, og den forundrede os derfor ikke. Sufferende og med halvt lukkede Øine modtog Tante vore Besømsghilsener. — Hvorledes skaar det til med dig, gode Abelgunde? spurgte Moder med deltagende Stemme; Tante nikkede venligt, men skytes allfor angreben af Nefjen til at kunne svare. Tindstertid var Tina flegen ned af Rudstebuffen og tog tilorde: Støtten er rask, meget rask. Lidt Barne er ikke saa farlig, jeg har just heller ikke været saa lykkelig tilkomde deroppe paa min Throne. — Prætmagerisse, hviskede Tante. Tina lo velvillig og slappede derunder Tante helt fortrolig paa Stulderent. — Gode Tante, vi skulle stille

saaledes med dig, at du snart kjænder dig vederbøget, sagde Estifabeth med hjertelig Deltagelse. Tante lagde ikke stort Mærke til hendes Ord, men derimod betragtede hun mig meget opmærksomt og med et Udbrud af stor Tilfredshed. Seg forstod denne Besundring. Mina tysjede Tante meget arligt paa Haanden, medens den lille legaarige Carl hviskede hende paa sin egen Vis. Han stod midt paa Benen med Hænderne i de smaa Sjofesommer og Øine og Mund vidt opspærrede; jeg ved ikke saa nøje, enten det kom af Fornuifselse eller hemmelig Fortræffelse. Tantes høje, smale Skiffelse, med en stor Straachat (saaledes som man den Tid brugte det) rigt besat med hvidrøde Haandoverpaa den sorte Loffeparok, og indsvøbt i en Sommerfaabe af grønt Klaff havde paa en eller Maade sat hans Fantasi i Bevægelse. — Hvad gaar der af Barnet? hviskede Tante lidt fortrydeligt. Den stakkels Gut tilhørte afgjort den blonde Afseking.

— Kom Karl og kys vor gode Tante paa Haanden, sagde Mina, venligt overtalende, men han skottede blot forsigtig hen paa det farlige Syn, rykkede paa Hovedet og trakkede rolig affied ind i en Sidegang. Vi lod, som om vi ikke mærkede denne lille Scene, men ledjagede Tante med de to første Opmærksomhed til hendes Bærelse. Som sedvanligt hiene vi alle, med Lundtagelse af Moder, afserdigede udenfor Døren, og det var i Sandhed paa høj Tid, thi det begyndte at falde os varmselig at vedligeholde det paatagne Alvor. Med Løtte i Spidsen en ret munter Sesjon. Løtte var god og retskaffen, hun vilde aldrig med Bideude og Vilde-

have kunnet bagtale og krænte sin Næske, men hun gjorde sig ingen Samvittighed af at gjøre sig lystig paa deres Svagheders Besofning, hvor Munterhed kjendte ingen Grændser; det var jo meget stegt af os. Blot Elisabeth sagde: Seg ved ikke hvorfor, men jeg søger mig altid uvovlig, naar jeg siger Noget om Mennesker, som de ikke kunne høre. Volte og jeg søgte at overthde hende om, at naar man ikke mener noget Dindt dermed, og det sker i en Kreds af Beskjendte, siger intet Urigtigt deri. Elisabeth havde Sinet at høre, men Srits havde selv efter hendes Indbending seet betænksomt paa os og nikkede nu bethdningsfuldt med Hovedet; han syntes netop betænkt paa at holde en Forelæsning over tillædelig og ikke tillædelig Kritik, men Volte og jeg gav ham ikke Anledning dertil. Vi lod nu imidlertid Tante Abulgunde være i Fred og rettede vor Munterhed og Øyst til at le med andre Ranter.

Stumringen var nu forbi, og vi havde allerede spist vor tarvelige Aftensmad, da Døren sagte aabnedes. — Saar jeg Lov at komme ind, spurgte Tana. Vi gav gjerne vort Samthfste. Waade vi og Mopsjerne have det fortoivlet kjedeligt deroppe. Grøfken vilde nok gjerne være nede, dersom hun ikke maatte være mat efter Steifsen. Seg har nu sagt hende, at naar man er svag, saa er det allerbedst at hvile ud i Entomped, jeg vilde trække lidt Luft herude. Hun gav sin Tillædelse dertil paa den Betingelse, at jeg skulde give hende Bæstet om, hvorfor S have leet saa meget. For Elisabeth var det en stor Lettelse, at hun ikke behøvede at sige: Vi have

leet ad Tante Abulgunde. Srits's tilkommende Studentehusholdning havde været vort sidste Tema; det fortsattes til Tinas store Fornøjelse. Studielig bleve vi afbrudte af Tantes Kloffe; kort derpaa kunde vi gennem de tynde Sægge skjelne Tinas gulebrende, muntre, fortællende Stemme, og hun var vist Marlagentil, at Tante Abulgunde allerede den følgende Morgen lod sig anmeldte som fuldkommen restituert.

Tante blev ved Grøfsten meget venlig modtagen af os; hun var i det Hele taget saa velvillig og os Alle betaaen, at vi holdt af hende igjer, uagtet alle hendes Underligheder. Hun var heller ikke altid nervøs, undertiden kunde hun i Selskab med os være ret munter og oplivet, og da hun denne Morgen traadte ind, saa vi paa hendes Mine, at Barometret stod paa Solskin. Alerede under Grøfsten forstyrede Tante, at Dopholbet hos os udgjorde hendes Stok Champagnebril. Tana, som traf til at høre disse hendes Ord, spurgte: Grøfsten, hvad drikke vi da, naar vi ere alene? — Tante sagde venligt: Na, hvad mener du selv, kjære Tana? — Jeg tror 'Kamilletje, naadige Grøfsten, svarede hun lidt artig. Tante sandt Svaret kvist, og vi lo Alle deraf.

Efter Grøfsten skulde en bethdningsfuld Stund komme, det vidste vi fra gammel Tid. Tante Abulgunde uddelte da sine Forrøinger — Forrøinger, om hvilke Elisabeth engang betroede Moder, at man ikke vilde, om man skulde græde eller le deraf. De udgjorde affagte Stæber, altid af udmærket godt Løi, men med selsom Fagson; og da Moder meget lidt betjærede sig om Mos-

berne, vare vi Børn ofte nøbte til efter vor egen Mening at være temmelig smagløst udspyrede. Da Tina traadte ind med den beskæffendte Suffert, stod Fritz serdig til helt roligt at være hende besjæffelig med at aabne den. Det var ingen Nys for ham, som ikke kunde bruge de aflagte Sager; vi Andre stod ved Siden med høit bandede Hjerter. — Til begge mine smille Riger har jeg her to Dragter, begyndte Tante lidt høitideligt; de ere næsten ganske nye. Derksom ikke min Stilling i Livet og min store Dugangskreds nøbte mig til ofte at stikke Toilette, vilde jeg vist ikke aflægge dem. Hun udbredte nu en blaa sort Silkestole, hvis Ermer og Liv vare garrerede med en Mængde Fryndser og Spidser; en hvid Maria-Stuart-Krave hørte dertil. Derefter kom en kanari-gul Kjole med Kapuchon (: Hætte) og flere Silkeduffer. — Jeg ved ikke, hvilken af Eder, Smaapiger, denne smukke gule Farve vil skæde bedst? sagde hun eftertænksomt. Den sorte passer vist bedst for mig, stammede jeg i stor Hjertangst, uden at tænke paa den skaffelses Giffabeth. Saa tag da den mørke, sagde Tante afgjørende; ja, denne Stuart-Krave vil komme til at passe smukt for din slanke Hals. Jeg tabte hende hendes særdeles varmi, lyffelig i mit Indre over ikke at behøve at tage imod Kanarieflugten. — Du, min smille Giffabeth, sagde Tante, idet hun vendte sig til min forskrækkede Søster, du skal saa denne Kjole; den er simpel og nobel, og du kan i mange Maar have Nytte af den, den er uudsifidelig. Giffabeths flumme, forelegne Taffigelse blev sikkerlig af Tante tilskrevet hendes blonde Herkomst, og den brunette Mina, som nu

i sin Orden begavedes med en besynderlig blaa Høielstykke, udtalte sin uforstille Hentykkelse i smugrende Ord. Lille Carl skulde af en stor Marchester-Bellerine (: Bisegrims-Saabe) saa en Skovtappe; han syntes ikke at interessere sig stort derfor, men nogle Stykker Konfekt bevægede ham til at kyske Tantes Haand. Mama og Gotte erholdt som sædvanlig nye Ting, og Fritz fik Løfte om, at Tante vilde bidrage til hans Bopættelse som Student.

Denne Aften sad Fritz, Giffabeth og jeg sammen i Dagligstuen, det var Skumring, og paa den klare, blaa Himmel tindrede det spæde Må, og dets ghidne Straaler legede mellem Vinranterne. Deiligere ere saadanne Timer i Søstendetsen, inden Kjærligheden har fundet et fremmedt Maal og endnu med sit sulde UngdomsLiv dvæler inden Forældrehjemmet. Vi tre ældre Søffende vare indberligt forenede, endnu havde ingen fremmed Interesse krængt sig ind i bore Hjertes. Kun min Længsel hingede skundom urolig ind i Fremtiden, lig de spæde, grønne Ranter, som Længselsfulde springe ud og spæve hid og did i det tomme Rum, men aligevel hente sin Livskraft og Røring fra den gamle Stamme. Vi vare nu alvorligt hemte; Tante Udelgunde var Marlagen dertil. Hun havde hele Dagen været særdeles estværdig og ventlig, og under en Spadsjertur om Aftenen blev hun blød og meddelsom. Hun klagede over sin Ensomhed og sin ofte melankolske Gindskremning. Vi tre søgte nu at udgrunde Marlagen til et saa sørgeligt Liv.

Jeg ved ikke, sagde Giffabeth, hvorledes man i Alderdommen skal

tro. Sjere Giffabeth, begyndte jeg med stor Sifferhed; jeg ved, at du har hørt en Prædiken af en ung Sværmer, af en Mand, som opfatter Religionen høist ensidigt og blot efter Bogstaven, men Bogstaven ihjelstaa, og Manden levendegjør. Eror du ikke, at Frits og jeg ogsaa hver have vort Ideal, et ædelt, høit Ideal, som vi søge at ligne, og at denne vor Stræben udgjør en Del af vor Syffe? — Ideal! Giffabeth rystede paa Hovedet, dette er igjen saa ubestemt, jeg kan ikke tænke mig noget Sikkert derved. Skulde det ikke være lettere at lene efter Guds Ord, at have dette hver Dag, hver Time, ja hvert Minut for Øinene og i Hjertet? — Altes forstummede jeg for disse altid træffende Indbendinger. — Anna, sagde Giffabeth kvieligt og søgte ligesom at overvinde sin Shghed, jeg tror, at Guds Ord alene formaar at give Menneffene Fred og Shghed lige ind i Alderdommen. Hvor satig er ikke den Verden, hvorom Bibelen tæler? denne er ikke ubestemt eller usigelig. Alt er saa klart, saa bestemt, at man kan fatte det; der er saa sikre paaalidelige Løfter om en evig Salighed. Vi behøve jo ikke at frygte for nogen Ulykke eller Erfomhed; dersom vi have dette Evgangelium, og det lever i vort Hjerte, have vi Bestyrtelse dertimod.

Disse Ord lød for mig saa underlige, og meget kunde jeg have haabt at indbende dertimod, men jeg bovede det ikke. Jeg holdt inderligt af Giffabeth og tænkte i mit Hovmod, at da der virkelig fattedes hende høiere Begavelse, var det en Syffe for hende at kunne søge sin Trøst paa denne Maade. Jeg slyngede mine Arme om hendes Hals og sagde blot: Giffa-

beth, vi vilde altid elske hinanden meget. Frits saa tantefuld ud igjennem Vinduet. — Jeg er virkelig glad, at Studium af Bibelen herester bilsver min Bligt, sagde han alvorligt, hidtil har mit Bessendtskab med den været meget ringe.

Mama og Tante kom nu ind i Bærelset, Soite fulgte med Lampen. Wille S ikke slyngede noget for os? spurgte Mama, i den velvillige Hensigt at adsprede Tante, som endnu var sørgmødigt stemt.

Giffabeth gik strax hen til Pianofortet, og ganske mod sin Svæbame opstog hun høstigt en Sang uden at spørge mig tilraads; uden nogen Indbending iskennte jeg med hende, jeg ved ikke rigtig hvorfor, følgende Sang:

Herren er min Hjrde skjere,
Som frier mig ud fra al min Nød.
Til grønne Eng han vil mig bære
Og mætte mig med Livsens Brød.
Til friske Skilde han mig leder,
Et Sted han der mig ømt bereder
Stkandt den Hjord, han kalder sin;
Og dersom træet og bog jeg falder,
Hans Nøst min Sjæl tilbagefalder
Og gyder Liv og Styrtse ind.

Saa rette Dei mig Hjrden leder,
Jeg gaar, hvor han sin Fod har sat,
Selv om den Dei, som jeg betræder,
Gaar gjennem Mørke, Torn og Rrat.
Er Deien mørk, og Tornen saarer,
Jeg vædtes ei, thi gjennem Saarer
Jeg ser min Sefum med mig gaa.
Du milde Lys, du hulde Sjerner,
D! jeg vil følge dig saa gerne,
Din Rjæp og Stav jeg støttes paa.

Halleluja, du min Forsoner
Vil føre mig til trygge Havn.

Af! kunde jeg med Engletoner
 Kun værdigt prise her dit Navn.
 Dog, du ei Engles Lov begjærer,
 Mei, blot et Hjerte, som dig ærer
 Og tro dit Billed i sig bær.
 O Jesu! du maa selv det give.
 Af! lad mit Løsen stedsse blive:
 Du er min Ven, og din jeg er.

Dette var meget vemodigt, suktede
 Lante Udelgunde. Lotte kom hen
 til os og hvilede: Børn, hvorledes
 fik I fat i denne Hjørdesang? Den
 passer slet ikke for Lante. — Seg
 rødmøde af Korlegenhed. Seg havde
 aldrig tænkt paa Ordene før idag,
 da vi havde Tilhørere; hidtil havde
 jeg kun betragtet denne Sang fra et
 musikalskt Synspunkt. Melodien
 var skjøn og passende saa fortræffeligt
 til min Stemme. Seg skjød Gifsa-
 beth ivrigt fra Pianofortet, tog min
 Nødebog, bladede deri og gjorde hurtig
 tigt mit Vals.

Læs og skjøn mit Leoneis Morgen
 gryde
 Lovende en Dag saa herlig klar.
 Skrive Roser Bunden monne pryde,
 Blæden lo af mørke Dienpar.

Haabets unge, rene Vølger bød
 Mod en ufiendt Fremtids D,
 Medens Drømme frit i Rummet
 svæved
 Svansen sig i Solglands over Sø.

Fortrykkelend! sagde Lante, da jeg
 endte. Din Stemme, Anna, er ble-
 ven endnu rigere og mere melodisk.
 — Men, søde Anna, sagde Frits
 utænkslet, denne Romance smager dog
 som Vasbølling efter den herlige
 Choral.

En frygtelig Storm udbrød nu

over den stakkets Frits. Seg for-
 skræffedes over en saadan Signelse.
 Seg vilde visseelig give Choralerne
 sin iilsørlige Ære, det var nok nød-
 vendigt at hylge dem, især til visse
 Tider, men denne Musik er og bli-
 ver dog ensidig. Seg erkærede i
 Korshed: de vare nødvendige og gode,
 men hvortæn skjønne eller behagelige.
 Den Forskand og Gfertiante, som
 manglede mig, erkattede jeg behen-
 digt med en Skigdom paa Ord. Lotte
 var i det Hele paa min Side, men
 hun havde dog mere Skerlighed end
 jeg for Choralerne. Seg fandt dette
 helt naturligt, da hun savnede musk-
 kalf Danmarkse. Hun roste: „Udi
 din Haand, o Fader blid“, — „Herre
 signe du og raade“, — „Hvo ikkun
 lader Herren raade“, m. fl.

Disse Salmer fandt hun kloge og
 gode, men saadanne, som handle om
 Hyrder og Lam og saadanne mystiske
 Ting, de vare hvermeriske og pietis-
 tiske. Giflabeth og Frits sang stille,
 dette gjorde mig saa meget ivrigere.
 Hos Giflabeth frygtede jeg en vis
 Tilbøjelighed til Sæseri og Døvetro;
 jeg maatte derfor nu forsøge at klare
 Sagen for hende. Seg gjorde dette
 med saad Døerbevisning, vi vare jo
 alle gudfrygtige Mennesker og lod
 os høre nogen Søndag hengaa uden
 at besøge Kirken. Om Grunden til
 og Resultatet af disse Kirkebesøg re-
 sulterede jeg ikke paa den Tid. Ga-
 der var en naturlig gudfrygtig
 Mand og havde tidlig givet os den
 gode Rane om Søndagen at klæde
 os høitideligt, gaa høitideligt i Kirke,
 optegne Hovedpunkterne af Prædike-
 nen og gjøre ham Rede derfor.
 Hvorledes det havde været mig unu-
 ligt Mar efter Mar at gaa i Kirke,
 hylge, bede og idetmindste høre paa

Epistler og Evangelier uden at komme i et indersigtig Forskold til min Fætre og Gud, dette er mig ubegribe- ligt; men med hvormange gaar det ikke paa samme Vis? Ofte havde jeg en ubestemt Følelse af Andagt, det højeste Væsen beroppe syntes mig saa uendeligt, saa usforklarligt, det var mig en saa poetisk Glæde at ned- søenke mig i saadanne Følelser, og jeg havde en sikker Forventning om, at en eller anden usædvanlig Lykke vilde møde mig, som var saa særdeles be- gabet og udrustet.

Tante Udelgunde fortalte os, at hun havde en gammel Veninde, som var bleven „skrækkelig from“. Hun talte om Evigheden, som om hun havde været der og sagde absurde Ting om Helvede og om Djævelen. Tante havde nu vistnok afbrudt al Dmngang med den gamle Dame, men

hun havde endnu en kjæbelig Efter- smag deraf. Født kunde hun haarmøst og skille gaa i Kirke; nu plagedes hun under Prædikenerne af de under- ligste Foredstillinger og forstyrredes saaledes af Tanker paa Evigheden og Helvede, at hun før sine Fætres Synd havde fundet det bedre slet ikke at gaa i Kirke. Tantes Ord klang saa tomme og holdningsløse, at jeg blev helt urolig og saa mig forlegen om efter Svitz og Estifabeth. De sad begge dybt inde i hver sin Bindes- niske og stirrede ud i Maanefinnet. Jeg kunde forestille mig, hvad der foregik i deres Sind, i Særdeleshed i Estifabeths. Votte traf Hjelms paa Munden ved Tantes Skildringer, men Mama vendte behændigt Sam- talen hen paa andre Emner, som hun altid plejede at gjøre, naar Tante lod sine Egenheder komme for Dagen. (Mere.)

Traf af Englesivet omkring Sannesboro.*)

S de Par sidste Uger har Graa- sifften (*Fringilla linaria*) holdt til her i store Stofte, fornemmeligt i Hampskrattet (*Cannabis sativa*), der i første Øjeblik bryer langs Serubanen og paa mange Steder i Byens Udsaater. Graasifften her ligner paa en Prut vor der hjemme; det eneste skulde være, at Farven hos adskillige Individider synes noget lysere. Af denne som af de andre nor-

ske Fugle i Dmegeren vil jeg forsøge lidt efter lidt at præparere Stind for at sende dem hjem. Nestsparthen af Gapsparven (*Plectrophanes lap- ponica*) ere allerede rejste her forbi, da Vinteren iaar som over os usæd- vanligt tidligt. Vi havde nu allerede i lang Tid haft minus 15—20 Gr. R. og adskilligt Sne. For omtrent en Maaned siden traf jeg ude paa Prairieagrene talløse Skarer af dem

*) Nærværende Artikel er optaget fra det norske Vidensk. „Naturten“ og er et Uddrag af et Brev til Kommandør Collet fra Dr. S. Hvoslef i Sannesboro, Minnesota. Brevet er skrevet i December 1880. Vi har paa et Par Steder tilføjet Odsforklaringer i Parantese. Red.

og fjød en af dem med mit Bagladningsgevær, som jeg i en dertil indrettet Kasse underiden tager med paa min Rejse. Høpelærken (*Alauda alpestris*) er Standfugl her omkring. Arten hærter her i Sommerens glødende Høde, men findes her ogsaa under Vinterens forfærdeligste Kulde (der ikke sjelden bringer Øvstjælvbet til at fribne), Snefog og Storme. Jeg har et Par af dem tegnet hængende paa Væggen i mit „Office“ og glæder mig altid, naar jeg kommer til Barth's Fortælling om den, han fjød ved Nyborg efterat have vandret over Seida-Sjeldet. Snepurven, den ægte Snepurb (*Pl. nivalis*) findes om Vinteren over alle det fjødlige Minnesotas Prairier, saaledes ogsaa nogle Mil fra Lakesboro, i Millionvis. Naar som helst jeg paa mine Rejser ser en Snepurbeflot (det er kun midtvinters, de findes her), mindes jeg altid en Tur, jeg engang tog fra Nyshnen op til Minnegen og dertil til Ørnbåndet; alle Bækkerne og Urerne, hvor Elven gaar fra det ene Vand til det andet, gjentog af Snepurbrenes Riben og Lokktoner, og de smukke Fugle selv sad eller fløj omkring allebegne. Det var omkrent i Midten af Sait Maaned eller herimod dens Slutning.

Mærberdigt nok har der i Høst paa Dnegnens Prairicagre opholdt sig en stor Mængde Heiloer (*Charadrius fulvus*). Du ved nok, at den ikke er accurat samme Slags som vor, dog er den saa lig den i alle Henseender, at jeg ubetinget vilde holdt den for samme Art, om ikke de graa Dæfjører under Vingerne havde været. Udbrig fiden jeg kom til Amerikas „Bækken“ har Heiloerne i saadan Mængde holdt sig her, som i Høst.

Bækken hver Vinter kommer større eller mindre Skotte af Sidenbanen, den ægte norske (*Ampelis garrulus*), til disse Dele af Minnesota. Overalt hvor der findes europæiske (eller norske) Boguetræer indplantede i Gaardene, keller Sidenbanen sig paa samme Maade som i Norge og optræder i de bærhybde Boguetræer ganske paa samme Vis. Næppe nogenstede fanges eller fjødes den her uden af Naturforskere; men disse ere i Amerikas Nordvest aves rarissimæ (3: meget sjeldne Fugle). 3 det Høse taget ere ikke Fuglene meget eftertræbte herude i Bækken, sandlyngvis for en stor Del af den Grund, at Americanes Vildtret er saadan, at enhver maa grue sig for at spise den; Amerikanerne er utvilsomt de elendigste Skotte paa Jorden. Strandsvaten (*Cotyle riparia*) er især om Baaren meget almindelig her inde i den dybe Root-River-Dal i Selskab med den nær beslægtede Stelgidopteryx serripennis; i Tuffindvis kunne de paa denne Mars tid sees hængende over den grunde, grumfede og stinkende Elv. Noget ovenfor Lakesboro er Elven bleven opdemmet til en Mølleдам; denne er meget stor og stinker om Sommeren hæsligt, men bølges i Træfiderne af ikke saa Fugle. Jeg og mine fjendinger have der ikke fundt saa saa Snepper og Vnder. De fjøde vil jeg gjøre et Par Bemærkninger om.

Stofanden (*Anas boschas*) har vi fundt her flere Gange; den er en af de almindeligste Vnder i Amerikas „Nordbækken“. Ligesaa have vi ogsaa fundt Vilanden (*Dasila acuta*) samt Stofvanden (*Spatula clypeata*) og en under Vjerganden (*Fuligula marila*) opført Varietet

(affinis), der maaffte er den And, der af alle er den almindeligste, ialfsald i det sydlige Minnesota. Dgslaa den egenlige F. marila siges at være almindelig her, men denne har jeg aldrig selv fundt eller seet fundt. Forffjellige Maager og Færner ere visse Ar i Trefkiderne talrige over Wadderdammene ved Sannesbodo. Seg har fundt en Terne, der gaaffte ligner vor Sterna hirundo, men alligevel ansees for egen Art: Sterna Forsterii. En siden mødt Terne har jeg seet flere Gange, men har ikke haft Anledning til at fælde den.

Andet end Suglere faar jeg ikke Tid til at beskaffe mig med, og selv med dem er det kun gaaffte en pasant (3: i Forbigaaende). Det er dog mit Haab, at jeg lidt efter lidt skal faa bedre Rede paa Faunaen heromkring og kunne meddele Dig nogle Ophysninger derom. — En pragtfuld Hønjort (Cervus virginianus) blev for nogen Tid siden fundt en Snes Mil fra Sannesbodo. Da Nybygggerne først kom herop i Root-Rivers og dens Biesløes dybe Skoddale, vrimlede det af Hjorte allevegne, men deres vilde Jagt bragte den snart til næsten at forsvinde. Det var især en Vinter, da Sneen var meget dyb, og der pludselig lagdes stærk Skare over den, at Hjorten myrdedes i Tusindvis og næsten udryddedes. Seg har hørt om dem, der den Vinter i Raadhed fældede med den ene Hjort efter den anden og lod dem ligge i Skovene uden at benytte dem. En Hjort blev den

Vinter ofte solgt for en Dollar. Nu koster den i Almindelighed 12—16. Det hører nu til den første Sjeldenhed at træffe en Hjort i Gilmore County. Dgslaa den sorte Hjort (Ursus arctos) var engang almindelig i disse Egne. Vi høre endnu Tale om den en sjelden Gang, men det er ikke hørt Ar en saadan Ting hændet. Gaupen (Lynx canadensis) findes her af og til, saaledes saa jeg en i Høst, dog er en anden, mindre Art, Lynx rufus, usige hyppigere. Denne kaldes her „Wild-Cat“. Prairieulben (Canis latrans) siges at være meget talrig i Gilmore Co., men selv har jeg kun en eneste Gang seet den her. Den alm. Ulv (C. Lupus) forekommer her af og til uden alligevel at gjøre nogen Skade. En og anden Gau maa lade sit Liv for den, som for Prairieulben; flere Kreaturer tror jeg derimod, man neppe nogenfinde har hørt har været brædt af den.

Jeg glemte ovenfor at sige et Par Ord om Vandringsduen (Ectop. migratoria). Bestenfor Misfifippi er det nu sjelden, at den viser sig i større Stoffe, aldrig i store. Længere østover derimod forekommer den endnu enkelte Ar, især om Baaren, i uhyre Starer. I Gilmore Co. er det i de senere Ar en Sjeldenhed at se Vandringsduer. I Høst forekom her nogle enkelte. Seg fældede en Del paa en Jagttur tidligt om Morgen og oppe paa de høie Wafter, der herge ud over Sannesbodo, tilfammen 22 Stykker.

Gamberys Reise i Mellemasien.

(Fortsat fra Side 397.)

IV.

Karatepe. — Forfatteren beovertes af en Nighaner, Nur Allah. — Assistanten til hans Egenkab som Dermisch. — Høbløjerne forløp sig med Lemmetsmidler til Rejsen gjennem Zerenen. — Den ajschanse Koloni. — Nabit Schah. — Det første Syn af det kaspijske Hav. — Den turkmaniske Stæpper Sabub. — Sjers-tighödsatiskan. — Kretse til Nishura. — Rejse paa det kaspijske Hav. — Den russiske Del af Nishura. — Russisk Regsbandsløb paa det kaspijske Hav. — Turkmanisk Spøving i russisk Kjerne. — Forfatterens Bregt for at opdages. — Ankomst til Ösmenlykøpe ved Mündingen af Örgen.

Da vi bare komne til Karatepe, førte der en bosat Nighaner ved Naon Nur Allah, hvis Beskjendtskab jeg havde gjort i Sari, mig til sit Hus, og da jeg undsløg mig fra at leve adskilt for alle mine Venner, tog han sigelødes Hadschi Bilal med og holdt ikke op at bede mig, førend jeg modtog hans gjeffrie Tilbud. Svad der laa til Grund for denne Nedebonsheds til at gøre vel, vidste jeg i Begyn-delsen ikke og mæretede først senere, at han havde hørt tale om mit Forhold til Gelandten i Teheran, og at Weberlaget for hans Godhed skulde bestaa i en Underkastingskrivelse, som jeg og laa lovebe og med Fornøielse gav ham.

Neppe havde jeg taget Nilsads i hans Bølg, førend Bærelset lyktes med Øjester, som den Öne efter den Anden satte sig paa Fug op mod Næggen, gloede alvorsligt paa mig med flere Öine og derpaa meddelte hin..nden den derved indbentede Anskuelse, men senere udaltale sig ganske højt om Beslaffensheden af min Rejse. „Ön Dermisch er han ikke“, sagde de

Rejste; en saadan ligner han allersmindst, da hans fattige Paakledning stikker altsor skarpt af imod hans Nisigtstræk og Hudfarve. Som Hadschierne have sagt os, er han en Slægtning af Gelandten, der paa vor Sultans Begne“ (her rejste Alse sig) „opholder sig i Teheran, og Allah maa vide, hvad et Menneske af saa høi Dygd kan ville hos Turkmanerne i Öhiva og Boshara.“

Jeg blev ikke lidet forbanjet over disse Meenefters Uforkamethed, der strax ved det første Stridt vilde rive Masketen fra mit Ansigt; men jeg gav Øfterkønderen, sad i dybe og andægtige Tanker og lod, som om jeg aldeles Intet havde hørt. Da jeg stet ikke vilde tage Del i Samtalen, henvendte de sig til Hadschi Bilal, der sagde dem, at jeg virkelig havde været en Öfendi, en af den store Sultans Embedsmænd, men isølge en guddommelig Indskydelse havde truffet mig tilbage fra Verden og nu hyskelsatte mig med Siaret (Vassarter til de Helliges Grave). Vel stpstedede mange paa Hovedet ad dette, men ikke desto mindre turde dette Önn: ikke berøres flere, da den sande Muskelmand aldrig tør tvivle, naar han hører tale om Ösham, d. e. guddommelig Begejstring eller Indskydelse, og om ogsaa baade Fortælleren og Tilhøveren ere fuldkommen overbeviste om Uandheden deraf, maa de dog tilskjendegive deres Beundring ved et Natschallah! Natschallah! Forøvrigt havde dette første Öptrin tydeligt nok vist mig, at jeg, sjønt jeg

endnu befandt mig paa persisk Grund, dog var kommen til Mellemasienss Ørendse; thi da disse saa Summiter viste en mistroisk Nysgjerrighed, hvortil jeg ikke havde oplevet Mage i hele Persien, kunde jeg let danne mig en Forestilling om, hvilken behagelig Grentid der forefald mig. Først efter to Timers Forsøb, som man havde tilbragt med at glo og spørge, gik Øjeblikke deres Sei, hvorpaa vi laarede os lidt Lige og begave os til Hvile. Da jeg vilde lægge mig til at sove, nærmede en Mand i turkmanisk Dragt, hvem jeg ansaa for et Medlem af Familien, sig og begyndte ganske forvovligt at fortælle mig, at han i de sidste femten Aar havde gjort Forretningsrejser til Gjiwa og barnefaldt i Chandaahar, dog var nøie bekendt med Turkmaner, Mæbeger og Kochariorer; og saa nu skulde vi gjøre Rejsen gjennem den store Ørten sammen, og vi skulde blive Berømmumenin Invetun" d. e.: Alle Rettroende ere Bemær, og tattede ham med den Bemærkning, at som Deres vilshød bare mine Rejsefæller, i hvis Selskab jeg allerede længe havde endnu sige noget Mære, men da jeg gjorde Mine til at vilde sove, lod han mig i Fred, og jeg faldt ogsaa snart i Søvn.

Næste Morgen hørte jeg af Nur Ullah, at dette Menneske var en Turjaki, d. e. Opiumspiser og derhos en underfundig Person, som jeg burde undgaa saa meget som muligt. Til lige gjorde Nur Ullah os opmærksomme paa, at vi her i Karatepe maatte indfjæbe Levnetsmidler, nemlig Mel og Ris, for to Maanedes, da Turkmanerne selv hentede deres

Mundforraad her, og vi idetmindste maatte holde os med Brød, til vi kom til Gjiwa. Denne Sag overlod jeg til Hadshi Bilal og gif imidlertid op paa den midt i Byen liggende Sorte Høi (paa Tyrkisk karatepe), efter hvilken Byen har sit Navn, og som paa den ene Side beboes af Persere og paa den anden af 125 til 150 asghaniske Familier. Denne asghaniske Koloni skal i Begyndelsen af dette Aarhundrede have været langt betydeligere og grundlagdes af den sidste asiatiske Verdenskræmmer, Nadir Shah, der, som bekendt, udførte sine største Heltebedrifter med Asghanere og Turkmaner. Man viste mig endnu det Sted paa Høien, hvor han havde siddet, naar han havde holdt Mønstæring over de Tusinder af vilde Ryttere, der fra de fjerneste Egne i den store Ørten samlede sig under hans Banner med sine gode Heste og tørstige Sværd. Nadir skal ved disse Leiligheder steds have været meget oprømt, og Karatepe havde en Festdag. Hvad Hensigten havde været med Anlæggesen af denne summitte Bybygd, er mig ubekendt, men nu idetmindste, har jeg fundet dens Tilværelse meget nyttig, da Asghanere bruges til Underhandlere med Turkmanerne, og mangen en Perser uden dem vilde komme til at vansknægte flere Maanedes i Turkmanernes Lejser, uden at kunne skaffe sig Løsskjøbt. Den samme Nytte gjøre i det østlige Persien Summiterne fra Ghaf, Dscham og Sachhrs; men de maa underhandlere med Tæfterne, der er langt farligere end Somuterne.

Fra Toppen af den Sorte Høi har jeg kunnet fæste det første Blik paa det kaspirske Hav. Det er ikke den aadne Sø, som viser sig her, men et

Slykke, der indsluttes af den Lange, ved Ashura endende Sandtunge og kaldes det døde Hav. Sandtungen viser sig i det Sjerne som en tynd Stribe i Havet, fra hvilken enkelte Træer rage op, og som Driet længe kan forfølge. Skyet af Havets øde Kyst kunde ikke i mindste Maade begjære mig, jeg brændte af Begjærlighed efter at see dets østlige Bredder at se og skøndte mig tilbage til min Solig for at forhøre mig om, hvorvidt de Forberedeer til vor Overreise til den turkmanne Kyst, som Nur Allah skulde besøge, vare blevne tilendebragte. Sgaar Afte's havde man sagt, at en aghan's Saad, som førte Sebnetsmidler til Muskerne, vilde for en Kran pr. Hoved tage os med til Ashura, hoorfra vi i tre eller fire Timer kunde komme til Ghomjschepe med Turkmaner; i Ashura var der en i russisk Tjeneste staaende turkman's Høvding ved Naon Ghir Chan, som underkøbtiede fattige Hadjschier, og hoem og saa vi kunde besøge. Over alt dette vare vi blevne glade og havde givet vort Samtykke, og jeg blæ derfor meget forundret, da jeg fik at vide, at hin Ashghaner vel var færdig til at rejse og ogsaa vilde tage Hadjschierne med, men med Undtagelse af min Kinghed, da man ansaa mig for at være en hemmelig Udsending fra Sultanen, og han kunde miste sin Fortjeneste hos Russerne, hvis han tog en saadan Person med paa sit Fartøi. Jeg blev ikke lidet overrasket af denne Øring, men glædede mig, da mine Reiseskæler tilsendegave, at hvis han ikke tog mig med, vilde de heller ikke rejse, men hellere afvente en anden Leilighed. Dette fortalte Dpiumrøgeren Emir Mehemmed mig i en

serdeles vigtig Tone, men senere kom Ashghaneren selv (han kaldte sig Anachan), udtalte sin Beslagelse, lovede mig Tausshed og bad om en Befalingskrivelse til Hajdar Efendi. Jeg ansaa det for klogeft ikke at gaa en Stabelse, hvorved jeg kunde hentyde til Gjermessen af hans Øngsteligbed, lo hjerteligt ad hans Forsiklinger og lovede at efterlade nogle Vinter hos Nur Allah til Zehran hvistet jeg ogsaa gjorde. Jeg maatte stedse lade et Hemmelighedens eller Tvivlens Skjær hvile over min sande Egenstaa, da Østerkænderen, og i Serdelesbed den islamitiske, der opfores i Døgn og Bedrageri, stedse pleier at tro det Modsatte af, hvad man med Øver paastaar; den sngeste Forsikring, jeg havde afgivet, vilde i deres Mne have gjeldt for en Bekræftelse af deres Formodninger. Gættet blev ikke videre berørt, og endnu samme Aften hørte vi, at en Turkman, der vilde selle sine til Ghomjschepe, vilde tage alle Hadjschier med for Sntet, alene af Fremmed; vi skulde kun indfinde os ganske tidligt ved Stranden for frag at kunne benytte en muligt god Vind. Jeg, Hadjschi Bilal og Hadjschi Salih, Tigertaravanens anerkjendte Truumvrat, oplygte fikre Turkmanen, der kaldte sig Sakuó. Det var en ung Mand med et ualmindelig kjæft Blik, der omfavnede enhver af os og viste sig villig til at vente en Dag endnu, for at vi kunde see alle vore Sebnetsmidlerindsjøbte, hvistet endnu ikke var fæet. Foreløbig fik han en Betsignelse af Hadjschi Bilal og Hadjschi Salih, og vi vare allerede staaede op for at gaa, da han kaldte mig tilside og bad mig blive nogle Døiebliffere hos ham. Jeg blev altsaa tilbage,

og med en vis Undseelighed betroede han mig nu, at han i rum Tid havde nærret en ullykkelig, ikke beboaret Sjævelighed til en ung Pige af samme Stamme som han, og at en Søde, en duelig Trodsmand, havde lovet ham en kragtig Kusch (Talsman), naar han kunde skaffe ham tredie Draaber ligesaa Mekka kommende Rosenolie, da dette var uundværligt til Trykkesommulærens . Sammenkrivning. "Vi vide", sagde Saksu, "at Hadsjierne bringe Rosenolie og andre velsugtende Sager med fra den hellige Stad, og da Du er den yngste af Høddingerne, har jeg henvendt mig til Dig og haaber, at Du vil opfylde min Bøn". Jeg undredes ikke saa meget over Dræmens Søns Overtro, som over den Tillid, han havde til den superfløge Sødes Ord, og da mine Velsjæller virkelig førte Rosenolie med sig, blev hans Drikke snart opfyldt, hvorover han gledede sig som et Barn.

Alerede tidligt om Morgenen Dagen derpaa vare vi Alle forsamlede paa Strandbredden. Enhver havde, foruden en Liggerpose, nu ogsaa en Melsek med, og det varede temmelig længe, før end Haaden, en saakaldt Tetmil, der bestod af en udhulet Træstamme, bragte os ud til det lille Kartøi, der paa Grund af den lave Vandstand, saa ontrent en engest Mil ude tilsøs. Albrig skal jeg glemme den Maade, hvorpaa vi indskibedes. Den smalle, udhulede Træstamme, der var propfuld af Rosjagerer, Melsekke og andre Sager i den mest brogede Forvirring, truede hvert Diebstil med at synke, og vi kunde prise vor gode Øjkte for, at vi kom tørre ombord.

Turkmanerne havde tre Slags Far-

ter, a. Relebojer med en Mast og et stort og et lidet Seil, som de bruge til Transport af Sjømandsgods; b. Rajuter med et Seil, af hvilke de bestjene sig som hurtigseilere paa sine Svøbertog, og c. Tetmilser, det ovennævnte Slags Baade. Det Kartøi, som Saksu overlod os, var en Releboj, der fra Den Tjehereken førte Raghia-Olse, Bleg og Salt til den persiske Røjt og nu, læstet med lidt Korn, vendte tilbage til den hjemlige Røjt.

Da der paa Grund af det aadne Kartøis Betsaffenhed ikke var Forskjel paa Hadsjierne, satte Enhver sig, hoor han først fandt et bekvemt Sæde; men da Saksu gjorde os opmærksomme paa, at dette hindrede ham i hans Mangrøjer, toge vi Højer sin Oppalning og Proviant og satte os i to Rækker, tæt ved Siden af hinanden, saa at han og hans to Kamerater kunde løbe frit frem og tilbage i Midterdelen af Kartøiet. Vor Stilling var, som man let vil indse, ikke den behageligste; dog om Dagen gik det endnu an, men om Natten blev det stræffeligt, da Sønnen fastede de opret Siddende frem og tilbage til Høire og Venstre, og man ofte en hel Time maatte sinde sig i at bære Hvirten af en snorstande Hadsji. Tidt styrkede to Sovende fra Høire og Venstre over hinanden ned paa mig, og skjønt jeg led meget, turde jeg dog ikke vække dem, da dette anses for en stor Synd.

Det var om Middagen den 10de April 1863, at en god Wind skylte vore Seil og drev det lille Kartøi saa hurtigt som en Pil foran sig. Til Venstre havde vi den smalle Landtunge, til Høire den træbevogede Bjergskjede, der strækker sig helt ned

til Hæbet, og paa hvilken det af Ber-
fiens største Konge, Shah Akbars,
opførte Shihfot Schreef hæver sig i
Bretet. Tilføielsen ved vort Argo-
nautertog forspøiedes af det vidunder-
ligt betelige Foraarsoveir, og trods
Svndeksemtheden var jeg hjertelig vel-
tilmode. Jeg havde kunnet betænke,
at jeg idag havde forladt den perisise
Strandbred og dermed ogjaa det
sidste Punkt, hvor Minger endnu kunde
være mulig, men det faldt mig slet
bevist om, at mine Reisesæller, hvis
vilde Udsæende i Begyndelsen havde
stremt mig, vare mig trofast hen-
gibne, og at jeg i deres Selskab kunde
styrte mig i den største Fare. Hen-
imod Aften blev det Windstille, og vi
antrede tæt ved Skyffen og fik Tilla-
delse til, den Æne efter den Anden,
at tage vor Tøse paa det lille Skibhed
i Startøiet. Jeg havde gjemt nogle
Sjuffer Sukker i mit Belte og indbød
Safub og beærede ham med en Skaal
sød Tøse. Hadjschi Salih og Sultan
Mahmud sloge sig til os, og den unge
Turkman blev snatkommere og be-
gyndte at fortælle om Alamaer, som
Turkmanerne kalde deres Høvertog,
der ere et Vindlingsømne for disse
Mennefters Samtaler. Hans alt i
Forveien ibfulde Døse tappedes med
Sjernerne i Tindren, da han blev
varm, og det var ham meget magt-
paaliggende ret at hørte Noks af de
hunnitiste Mollascher, hvorfør vi gjaldt,
naar han talte om de Begninger han
havde havt med de sjøititise Sejttære,
og fortalte, hvormange af dem han
allerede havde taget til Fange. Mine
Reisesæller begyndte snart at falde i
Svøn, men jeg hørte længst paa ham,
og først ved Midnat traaf han sig til-
bage. Nørend han gik, fortalte han

mig, at Nur Ullah havde bedet ham
føre mig som Gæst ind i Chandschans,
en Turkmanhøvdings Telt, og Nur
Ullah havde Slet, thi jeg var iffe som
de andre Hadjschier og forfiente at
blive bedre behandlet. „Chandschan“,
sagde Safub til mig, „er Afkafal
(Høvding) for en vægtil Stamme,
og allerede i hans Faders Tid turde
ingen Derwissh, Hadjschi eller anden
Fremmed drage gjennem Øymysch-
tepe, uden at have nydt hans Høvd-
og Land. Han vil sikkert modtage
Dig godt, da Du kommer fra det
sjerne Num“ (Thrti), „og Du vil
vide mig Tak derfor.“

Næste Morgen kunde vi paa Grund
af den ugunstige Wind kun langsomt
forisætte vor Reise, og det var alle-
rede Aften, da vi kom paa Høiden af
Mschura.

Mschura danner det sydligste Punkt
af de russiske Besiddelser i Aften og
har nu (s. i 1863) i femogtyve Mar-
været i Rusjernes Sold, eller rettere
sagt fra den Tid af, da de have kun-
net lætte tilstrækkelig Stræt i de
turkmanste Sørværes dristige Ma-
manbaade med deres Dampskibe.
Tidligere havde Turkmanerne været
Herrer her, og endog Advnet Mschura,
d. e. Ligeoverfor, er af turkmanst Ud-
spring, men Stedet var dog iffe beboet,
men tjente snarere til Udgangspunkt
for de dengang hyppigt og uhyndret
forrøvede Høvertog. Det nuværende
Mschura gjør et venligt Indtryk paa
den fra Persien kommende Rejsende.
Det er Antallet af Husene, der ere
opførte tæt ved Landtingens østlige
Ende, ubetydeligt, men deres euro-
peisise Bygningsmaade og Kirken,
der ligeledes kan sees, kunde iffe
være ligegyldige for mit Dø. S.
Særdeleshed var det Krigsdampfi-

bene, der mindede mig om Sivet i Europa, og hvorledes blev jeg ikke tilnæde, da jeg om Aftenen saa et Dampskib glide saa skønt fra Ches, Landingsstedet for Astrabad, til Ashurava! Russerne holdt her to store og et lidet Krigsdampskib, uden hvis Beskyttelse ikke alene de der boende Ruslere, men ogsaa de fra Astrachan kommende Seiffibe ikke vilde være sikre for Turkmanernes Angreb. Gaalænge Koffardmanden er ude tilsøs, behøver han ikke at frygte for Noget, men han boede kun sjelden at nærme sig Kysten uden at bære Konvoieret af et Dampskib, hvis Beskyttelse han ogsaa maa udøde sig paa Tilbagerejsten. Den hervoerende Bestyrelse bestræber sig i Sandhed med Svær og ikke ringe Besøftning for at lamme Turkmanernes Flyndrelyst, og denne Plage er ogsaa allerede aftagen lidt, men at tilbetæbringe fuldstændig Sikkerhed er umuligt, og man kan ikke forhindre, at mange ulykkelige Perslere og skundom ogsaa russiske Matroser blive slæbte i Vænter til Gømskjæppe. De russiske Skibe krydse uophørligt Dag og Nat i de turkmaniske Farvande, og enhver turkmanisk Baad, der sejler fra Østlysten til den sydlige persiske Kyst, maa være forsynet med et Pas, der udserdiges paa et Aar for otte, ti eller femten Dukater og maa forevises hver Gang, den sejler forbi Ashura, ved hvilken Leilighed Partiet bliver undersøgt, for at det kan sees, om det ikke har Gaanger, Baaben eller andre forbudne Værer ombord. Ved denne Forholdsregel er en stor Del af de turkmaniske Handelsfartrier blevne indskrænket; de ubestændige flakke for det meste om paa hemmelige Veie og blive, naar de russiske Krydsere møde

dem, borede i Søen, hvis de ikke overgive sig. Medens man paa den ene Side gaar tilverks med fornøden Strengthed, har man paa den anden Side ikke forømt at bruge en politisk Fremgangsmaade, idet man har bestræbt sig for at trække en og anden Stamme til sig ved venstrebefige Midler for at kunne bruge den ene mod den anden. Da jeg kom forbi Ashura, havde Ghidr Chan af Stammen Gassikfor allerede skaaet tredve Aar i russisk Tjeneste med Titlen af Derjabeji (Admiral) og med en Lønning af omtrent fyrgetyve Dukater maanedligt, hvoraf han gav sin Mirza (Skriver) ti. Ghidr Chan boede endnu stedse i et Telt midt i den halvt europæiske Høihed, og hans Embeds-hverv bestod i, at han ved sin Indslydelse hos Turkmanerne i Almindelighed skulde forhindre Høvertogene, eller dog idetmindste underrette Russerne om desklige Forehavende, da hans Stammefæller som Dienvidner til enhver Forberedelse kunde forrette saadan Speiderjeneste. Desværre spæredede han ikke til disse Forventninger. Vel havde han kunnet gjøre Nytte, hvorom jeg senere overtlyde mig, men Ghidr, den forhen saa fromme Muselman, havde tidligt gjort Beskjendtskab med den farsige Woddi (det russiske Brændevin) og var beruset Dag og Nat, og hans Søner, der i Gømskjæppe skulde træde i hans Sted, gjorde sælles Sag med Karakischierne (Høverne) og toge sig vel i Agt for at give Russerne Underretning om noget som helst paatænkt Høvertog.

Ogaa vor Satsub havde naturligtvis sit Pas, som han maatte forevise, og først naar Skibet var blevet undersøgt, var det os tilladt at forstætte

Rejsen. Da Matten allerede var falden paa, da vi nærmede os Aschura, udvalgte Embedsmændenes Romme til Dagen efter, og vi gik til Ankers et kort Stykke fra Land. Mine Rejsefæller beskagede meget, at de ikke kunde gjøre Ghidr Chan, Derwishernes og Ghadschiernes udfragne Mændene (3: Veshander), deres Opvarmning; men jeg var meget glad derover, da jeg ikke vilde have tunnet hosde mig tilbage og vilde være kommen i den ubehagelige Stilling, at Ghidr maatte have fattet Mistanke til mine europæiske Ansigtstræk. Enhver Forhindring fra at gaa i Land var mig derfor velkommen, og jeg forroligedes kun af den ene Tanke, om Skibet vilde blive undersejlet næste Dag, uden at mine Træf og min Hudfarve, der endnu stak stærkt af mod mine Rejsefællers, vilde være Russerne paafaldende. Jeg var langt fra at frygte nogen inhuman Behandling af Russerne, men kun bange for, at de skulde mærke, hvem jeg var og raade mig fra mit Gørelse, og Turkmenerne kunde da let senere ved en uslydlig Sladren af Skole blive underrettede om mit Snoguito, og hvem ved, hvor mange flere Spøspenge end Mlocqueville jeg mig ud af det haarde Slaveri. Disse Betragtninger voldte mig alvorlige Besymringer, og det smertede mig bittert, at jeg ikke kunde betragte det sidste Viliede af vesterlandssk Liv i nogen glad Stemning.

Næste Morgen vaagnede jeg derfor i den første Spænding. Fra Aschura løb der en blid Stofteklang, og mine Rejsefæller sagde, at det idag var Søndag og de Bantroendes Helligdag, men hvilken Søndag vid-

ste jeg ikke. Vi laa tæt ved et Striksskib, der var helt bedækket med Flag, og pludselig saa jeg Matroser i Gallauniform nærme sig Rypsten med regelmæssige Martsag, og en Officer, sigelendes i fuld Uniform, gik i Breden og blev snart roet ombord. Efter omtrent ti Minutters Forløb raabte man til os, at vi skulde komme nærmere, og tæt ved Saldrebstrappen saa jeg flere lysshaarede Officerer forsamlede. Mit Hjerte begyndte at banke stærkt; vi kom stedse Skibet nærmere og nærmere, og mine Bestrøvelser gik ud paa, at vi saa meget som muligt nærmede os i en saadan Stilling, i hvilken jeg kunde undgaa det farlige tæte-å tæte vilde, at vort Gartsøi kom til den Side af Dampskibet, mod hvilken jeg sad, saa at de ombord forsamlede Russerne kun fik min Klasse at se. Paa Grund af Helligdagen foretoges Underjøgelsen kun overfladisk, Løften beglede nogle Ord med Satub, Officererne gjorde sig lystrige over vort Ligger-Kompagni, og blandt andet hørte jeg, at en af dem sagde: „Smotritte kakoi bieloi etet hadschi.“ (Se hvor hvid denne Ghadschier). Denne Hentydning har sandsynligvis gjældt min endnu ikke brusede Hudfarve, men det var ogsaa den eneste Bemærkning, man gjorde. Natub var snart afferdiget, og i et Nu vare vi udenfor de russiske Skibes Skanstreds, hvorpaa jeg reiste mig af min bøjede, halvt sovende Stilling og aandede frit; thi min Angst var forbi.

Kort efter reiste der sig en heftig Vestenvind, og vi troede, at vi snart skulde høre Seilene og ile hen til det kun halvanden Mil herfra lig-

gende Ømningstøpe; men Sakub saa bestændigt ud efter et hvidt Puntt i det Fierne og talte hemmeligt med sine Skibsfolk, og først da dette frygtede Puntt var aldeles forbundet, blev det store Seil hestet, og pilsnart flyvende Bølgerne seilede vi mod N.†.*) Dmtrent en Fjerdingvei fra Afsira kom vi forbi flere flydende Sømærker, der bestod af rødmalede Stænger, og Sakub fortalte mig, at de vare anbragte af Sngilizerne (i: Engländerne) for at betegne Ørendsen for det russiske Farvand, hvorimod Farvandet paa den anden Side tilhørte Turkmanerne, hvem Sngilizerne stedse vilde beskytte mod Russternes Angreb. Høem der bringer disse Østenens vilde Søner en Forestilling om en saa vidt gaaende Postit, er mig endnu stedse en Gaaede. Jeg kender ikke hine Mærker, men endnu mindre Englands Medhjælpelse for Turkmanien. Efter en liden Times Forsløb viste den turkmaniske Ryst sig i Skikkelse af en lang Skrive med flere Forhøjninger, og vi styrede samme Kurs som de foran os seilende Skibe. Kort efter hjergedes Seilene, da Farvandet hørte op her, og vi saa omtrent halvanden engelsk Mil udenfor Ørgen-Flodens Munding, og paa dens toende Bredder viste Leiren Ømningstøpe sig i Skikkelse af flere hundrede, tæt ved Siden af hinanden staaende, ubyre Stårer.

Ligelom ved Karatepe kunne ikke engang Smaafartøier paa Grund af den lave Vandstand her nærme sig

*) Som vi siden sit at vide, var dette en Maan fra Ghobisjo Reefes, der, underrettet om vor Antomst, passede os op for at plønske Badsjierne; at gjøre disse til Slaver tilslæder Østerens Religionsstøtelse dem ikke.

Skysten eller Løbe ind i Ørgen, der er temmelig dyb og stedse har Vand nok, hvorfor vi maatte vente, til Sakub var kommen i Land og havde melst vor Antomst og faaet sendt nogle Leimiler ud til vor Befordring. Efter nogen Tids Forsløb kom ogsaa tre af disse højst originale Gaaede ud til os og maatte gaa flere Gange frem og tilbage, indtil vi alle vare komne i Land. Jeg og Hadschi Wisal vare de sidste, og det glædede mig virkeligt, da jeg var kommen i Land, at høre, at Ghandschan var ilst ned til Stranden paa den af ham af den østlige Forsøb meddelte Underretning. Man viste mig ham nogle Skridt fra mig, forrettende sin Afsir Hamasi, d. e. Middagsbøn, og medens han var i denne Stilling, nærmede jeg mig ham.

V.

Antomst til Ømningstøpe og Hadschierens gjestfrue Probiagelse. — Ghandschan. — Gammelt grevt Pear. — Ulemaens Indsættelse. — Den første af Murken opførte Møsther blandt Romaberne. — Perisste Slaaver. — Udflugt til Ømningstøpe med Nordvest. — Tartarist Krolovelse, Silde osv. — Ghanen af Ghinas Verbansalsi ruster sig til at reise gennem Østene. — Kamelablateren Nias Beg. — Overenskomst med Kulshan. — Lurkmanst Forsøb. — Dettets Forsøb.

Efter at have sluttet sin Vøn reiste Ghandschan sig, og jeg saa en smuk, rank Mand i det fyrgetyppende Aar med et langt, ned paa Brystet faldende Skjæg og isørt en højst besæden Dragt for mig. Han ilede hen mod mig, omfavnede mig strax og hød mig, idet han nævnedes mit Navn, hjerteligt velkommen. Det samme gjorde han ved Hadschi Wisal og Hadschi Salih, og efterat Karavanen, bepasset med sine Gæster,

var kommen paa Benene, Intede vi Doptoget og drog til Teltene. Her havde Efterretningen om vor Ankomst i et naturligtvis overdrevet Antal udbredt sig overalt, og Fruentimmer, Børn og Hunde strømmede i broget Forvirring ud fra Teltene for at se de ankomne Bilegrime og ved en Omfaanelse, som Mollascherne paaftaa, blive delagtig-gjorte i det guddommelige Bud og Baskartens Fortjeneste. Dette første mellemstadiet Liv overtraffede mig saaledes, at jeg slet ikke vidste, om jeg først skulde betragte de besynderligt sammenfattede Gæstgæster, Fruentimmerne i deres lange, til Afklæbning naaende Silketalarer, eller tilfredsstille de mange Arme og Gænder, som udstræktes imod mig. Det var mærkeligt, hvorledes Lunge og Gamle, uden Hensyn til Alder og Samle vilde røre ved Hadskjorne, paa hvilke det hellige Sælv fra Mekka og Medina endnu hvilede, og jeg blev ikke lidet forlegen, da de kom tilende for at omfavne mig. Troette og udmattede af diske religiøst gjeffrie Væresbevisninger kom vi til Ober-Sichanens (Opperrprestens) Telt, hvor vor lille Karavane blev samlet, og nu begyndte det mest tiltrækkende Stuepæl, der nogensinde har frembudt sig for mit Blik. Her vilde man nemlig skride til at fordele Gjeffterne, og den Gver, der overalt lagdes for Dagen for at komme til at beværte en eller flere af disse fattige Fremmede, satte mig i Forbaufelse; jeg havde nok hørt tale om Monadernes Gjefftrighed, men i det Omfang havde jeg aldrig forestillet mig den. Fruentimmerne begyndte allerede at stændes, men

Shandichan tilbebragte Orden, idet han fordekte Alse og tog mig og Hadschi Bilal og dem, der hørte til bort Følge, med sig som sine egne Gjeffter til sit Dwa (Telt).*) Da han boede i den længst bortliggende Ende af Gømpshjstepe, maatte vi vandre gennem den hele Leir, der med sine Tæst ved hinanden staaende Telte laa paa begge Bredder af Gørgen.**) Solen var allerede nær ved at gaa ned, da vi, aldeles udmattede, kom til hans Hjem i det søde Haab at kunne hvile os lidt; men vi havde desværre taget fejl; thi vel bestod vor Dølig af et særskilt, to Skridt fra Floden liggende Telt, men neppe havde vi taget det i Besiddelse med alle de fornødne Ceremonier ved at gaa to Gange omkring det og spytte til alle fire Hjørner, før end det lyktes os at sætte os paa Matten hos os og plagede os saaledes med tungeløshedsige Spørgsmaal, at endog Hadschi Bilal, denne ægte Østlænder, efterhaanden begyndte at tabe Laalmodigheden. Du Alse-

*) Dwa, der egentlig betyder Telt, bliver af Quatmanerne mere brugt som Betegnelse for Hus og Hjem.

**) Gørgen, hvis fjerntliggende Riber udstrækker mellem Sjergene i Nordistan, løber for største Delen glennem det af Sommerne bedøede Land paa en Strækning af omtrent trehede geografiske Mile. Indtil nedenfor Kharan, ja endog nedenfor Atabegerne kan man overalt ride over den; egentlig dyb bliver den først otte Mile ovenfor Gømpshjstepe, hvor begge dens Bredder ere bedækkede med Stumpe. Dens Leie er overalt jævnt, og dens Næghed paa Giff indtil fire til fem Mile ovenfor Alundingen sabelagtigt stor, saa at Landet næsten forplesses og slet ikke er dristeligt om Sommeren; og da jeg havde valgt mig to Gange i det, havde mit Kræftigt og mine Hænder allerede faaet en stærk og uophørlig Sugt af Giff.

Søn, Baba Dschau,*) os vor Af-
 tensmad, der bestod af kogte Gifte
 med sur Melk og anrettedes i en
 stor Irenskaal. En med tunge Læns-
 ker belæsjet persisk Slave bar Skaa-
 len tæt hen til os, hvorpaa Baba
 Dschau satte den frem for os og
 tilligemed sin Fader tog Blads et
 kort Stykke derfra, og Begge saa
 da med sandt Velbehag paa, hvorle-
 des vi med en Madstykke som Sjæm-
 per gav os i Lag med den. Efter
 endt Maaltid holdtes der Bøn;
 Hadshi Bilal rakte Hænderne i
 Heiret, hvilket ender af de Tjufte-
 beverende gjorde ham efter, og da
 han til Slutning sagde Bismallah,
 Alla Gæber og greb sig om Skjæg-
 get, strøge alle de Andre sig ligele-
 des om deres Skjæg og lystønstede
 Ghandtschan til hans Gæfter.

Den 13de April vaagnede jeg for
 første Gang i et turkmanst Telt,
 som man her hos Somuterne kalde
 Tschatma, i andre Ægne Alladscha.
 Den søde Søvn og den lustige Byg-
 ning, i hvilken jeg befandt mig,
 havde gjort mig frisk og let, Møje-
 dens Tillokkelser henrykkede mig, og
 der syntes ingen Ørendstjer at være
 for min Glæde. Hadshi Bilal be-
 mærkede dette og indbød mig der-
 for til en Spadferiur, og da vi
 vare komne et Stykke bort fra Tschat-
 maerne, sagde han, at det nu var
 paa høi Tid, at jeg aflagde min
 Egenkab som Gfendi og med Lid
 og Sjæl blev Derwisch. „Du vil
 allerede have lagt Mærke til“, sagde
 min venlige Beslager, „at ikke
 alene jeg, men alle mine Heise-

sætter, baade unge og gamle, uddele
 Gatischa (Besigneske) blandt Folk,
 og du maa nu ogsaa lave Dig
 dertil. Jeg ved nok, at det ikke er
 Skif i Rum, men her ville Folk
 krebe det, og det vilde være dem
 meget paafaldende, at Du udgiver
 Dig for Derwisch uden at spille
 Derwischrollen til Fuldkommenhed.
 Besigneskesformularen hender Du
 jo; læt et front Ansigt op og ud-
 del Gatischa; ligeledes kan Du give
 Meses (det hellige Vandepust), naar
 Du kaldes til Sygge; men glem blot
 aldrig at udstrække Din Haand, da
 Folk vide, at vi Derwischer leve af
 saadanne fromme Gjerninger, og
 de ere stedse tilrede med en liden
 Gave“. Hadshi Bilal bad mig
 undskyldte, at han havde tilladt sig
 at hovmestrene mig, men han havde
 gjort det til mit Bedste, sagde han,
 og jeg havde sandspaltigvis hørt For-
 tællingen om den Heisende, der, da
 han kom til de Enøiedes Land, be-
 standigt for Lighedens Skyld holdt
 sit ene Øie lukket.

Da jeg havde tækket ham hjerteligt
 for hans Raad, fortalte han mig,
 at Ghandtschan og mange andre Turk-
 maner havde forhørt sig ganske sær-
 ligt om mig, og det havde kostet
 ham megen Møje at overtyde dem
 om, at min Heise ikke havde det
 fjerneste offentlige Breg, idet Turk-
 manerne nemlig troede, at jeg af
 Sultanen var sendt i et mod Rus-
 serne fiendtligt Ørinde til Ghima
 og Boshara. Ganske havde han ikke
 villet rokke deres Tro, da de nære
 stor Erhbødighed for Sultanen og
 derfor ogsaa kunde saa Agtelse for
 mig; men ikke desto mindre burde
 jeg aldrig blive min Egenkab som
 Derwisch utro, da en gaadefuld

*) Baba Dschau, Fader-Sjæl, er fur et Hæde-
 navn, som Turkmanerne give deres ældste
 Søn.

Uvisshed var mest efter disse Menners Sind.

Kort efter vendte vi tilbage til vor Bølg, hvor Hussherren allerede ventede paa os med mange af sine Bøener og Slegtinger. Først forreftleedes hans Sone og hans gamle Moder for os for at faa vor kras-tige Bessignelse, og derpaa gjorde vi Bessendtskab med Chandschans nærmeste Slegtinger, og da vi havde givet dem Alle vor Bessignelse, bemærkede han, at det var turkmanst Skik at betragte Gjæsten som det dyrebareste Medlem af Familien, og vi kunde nu vandre uhindret om, ikke alene blandt hans Stamme, men blandt alle Sømutterne, og skulde nogen vove at krume faa meget som et Haar paa hans Gjesks Hoved, vilde Kæterne (saaledes hed hans Stamme) vide at skaffe sig Gysdeskjævelse. „S komme til at vente i det mindste to Uger her, sørend der gaar en Karavane til Ghiva; udhøiler Eder derfor lidt og besøger derpaa de læn-gere bortliggende Dwaer; Turkinanen lader albrig Dermisjen gaa tomhændet forbi sit Telt, og S kunne ingen Skade have af at faa Eders Brødpøser fylgte, da S maa tilba-gelægge en lang Strækning, sørend S komme til Ghiva og Bochara.“

At disse Ord glædede mig, der gierne vilde streife frit omkring, uberødentligt, vil man let indse, og jeg vilde derfor kun blive saa længe i Gømskjætepe, til min Bessendtskabs-treds havde uddiget sig og jeg saae større Færdighed i Turkmanernes mig theoretisk besjendte Mundart. S de første Dage gik jeg ud med Chandschan, hans Broder eller andre Husbøener for at gjøre Besøg i

forskjellige Telte, senere ledlagde jeg ofte Hadtsji Bilal for at uddelle Bessignelser, eller Hadtsji Sadsji, som her udøvede Slegtskunsten efter en stor Maaleskøt, og medens han indgav Sægemidlerne, fremlagde jeg med lydelig Røst Bessignelsesfor-mularen, hvorfør jeg steds til Gjengjæld fik et lidet Gristeppe, tørrt Kist eller andre Smaating. Om det var det heldige Udfald af vore felles Bure eller Højsgjerrighed med Hensyn til Hadtsji Rumi (den tryk-ske Hadtsji), som man kaldte mig, er mig endnu stedsle en Gaaide, men nok er det, mine Bøener bleve meget forbedrede, da jeg efter neppe fem Dages Dphold i Gømskjætepe allerede fik indtagne Besøg af vikesige eller foregibne Syge, som jeg gav Bessignelse eller Vandepust, eller for hvilke jeg skrev Latzismaner, stedsle, naturligvis, mod det vedbørlige Honorar. Nu og da indfandt der sig allerede adskillige haardnak-sede Politikere, der ansaa mig for en politisk Udfending og drog min Egenstak som Dermisj i Tvivl, men det brød jeg mig kun lidt om, da min Mafte var sikret. Ingen kunde saide paa at vilde se en Europæer i mig, og jeg glædede mig ret ved Tanken om at kunne vante ufor-skyrret om paa dette lidet besjendte Omraade.

Mine Bessendtes Antal vorede stedsle mere og mere, og snart kunde jeg træffe de Mægtigste og mest Formu-ende blandt disse. Stor Nyttede havde jeg af det Besskab, der vises mig af Gijil Achond, eller som hans rette Navn var, Mollasch Murad, en meget anseet turkmanst Lærd, med hvem jeg stod paa den bedste Skod, og hvis Underafaling skaffede

mig Afgang overrakt. Kijil Achond havde i sin Tid, medens han stude- rede i Bucharra, faaet et eyegetisk Wert*), som han ikke ret kunde forstaa, men hvortil jeg gav ham den fornødne Møgle, hvorfor det var ham en stor Gvæde at omgaaes mig, og han talte overrakt i de bedste Udrtyk om mit Kjendskab til Islams Hæger. Dgtaa Satlig Achond, en ikke mindre lærd og anseet Gæstlig, var mig venstabelig hengiven. Den første Gang, jeg traf sammen med ham, takkede han i en særlig Høi Forsynet, fordi det var blevet ham forundt i mig at se en Muselmannd fra Rum, denne Troens ægte Bilde, og da en af de Tilstebevoxende gjorde en Bemærkning om min hvide Hudfarve, sagde han, at det var det sande Nur hjl Islam, Islams Lys, som straalede ud fra mit Ansigt, ved hvilken guddommelig Besiguelse kun de Rettroende fra Væstlerlandene glødede sig. Heller ikke forjæmte jeg omhyggeligt at udvide mit Besjendtskab med Mollah Durdi, der beskædte en Kaji Kelans², d. e. Dverdommers Værdighed, da jeg snart overtydede mig om, at det kun var Ulemæer, der kunde udøve en Smule Sundshedsse paa denne vilde Besoifning, og at Affataernes Graaffgenes) Anseelse, som man i Europa anser for at være saa overværende, kun var af ringe Betydning. At min Anskuelse ikke skuffede mig, saa jeg af den stedse voxende Tilid, Turkmænerne satte sig til mig, og da man vilde opføre en Moschee af Mærken fra Gømhjshæpes gamle græffe Ruiner, af hvilte hele Letren

*) Formodentlig en Forflarting ober Korænen. Red.

har sit Navn, bad man mig betegne den saakaldte Mirhab (Klter og til- lige Bilde), da Kasil Achond havde valgt mig hertil som den mest anerkjendte og erfarne Derwisch.

Indenfor Gømhjshæpes Omraade var der, med Undtagelse af de græfste Ruiner, som findes der i Mærheden, endnu aldrig blevet seet nogen Mur, og det maa forklæres af et Uanfald af Civisationsløst, at man vilde have et muret Gudshus paa det Sted, der maa betragtes som Somaternes Hovedplads. Fremme Turkmæner havde gjort sig det til Pligt Hver især at skaffe nogle hundrede af de smukke, firantede Mursten fra de af Mlegander opførte Fæstningsværter hen til et og samme Sted, og da man havde troet at have tilveiebragt tilstrækkelige Materialer, var Opførelsen af Bygningen bleven overdraget til en Turkman, der havde været flere Gange i Afrachan og ansees for Sagdyndig. Efter at jeg ved Hjælp af mit Kompas havde betegnet den Ræni, hvor Meffa ligger, begyndte man at opføre Murene uden forstj at have lagt Grund, en Omstændighed, der ikke kan borge synderligt for Bygningens Stæthed. Men saa meget desto bedre; blev den staaende i længere Tid, kunde Musierne let bruge den som Udenværk til et Fort og den store Maceboniers store Væner endnu komme Romannoveren af samme Navn til Nytte.*)

Næppe havde jeg tilbragt otte Dage i Gømhjshæpe, førend jeg paa Grund af den omstaltte Beloville alle-

*) Det nuregerende russiske Kæstherhus ned Hammer fra den gamle Bojar-Sægt 28 02 m a o f f. Red.

rede var bekiendt oberalt. Nu vilde jeg ogsaa langsomt trænge ind i de borgerlige Forhold, lære de meget forgreuede Stammer og Familienavne at kende og saa vidt muligt danne mig en Forestilling om de sociale Maand, der holde disse tilsyneladende i det største Anarchi levende Bestaandelse sammen. Dette saaldt mig allerede lidt vanskeligere, end jeg havde troet; thi jeg behøvede kun at berøre et i Livet indgribende Spørgsmaal, eller vise mig nysgjerrig efter at saa Et eller Andet at vide, og strøg spurgte man, hvad denne Verdens forjærgelige Ting vel egentlig kunde vedkomme en Derwisj, der kun havde med Gud og Religionen at bestille. Hvad jeg derfor har erfaret i denne Retning, har kostet mig megen Møje, da jeg aldrig turde spørge. Det var et stort Held for mig, at Turkmaenene, der, naar de ikke ere ude paa deres Nøbertog, tilbringe deres Liv i den største Dovenskab, ere tilbøjelige til at fordybe sig hele Timer ad Gangen i positive Samtaler; jeg spillede derfor den stumme Tilhører, og sidende halvt barmende med Nosen fransjen i Haanden kunde jeg fludere Mammaernes (Streiffogenes) Historie og Forholdene i Wilajet (Persien) samt hos Chanen af Chiwa og andre Komadekammer.

Sjvine Dage fik jeg Leilighed til i Selskab med Kijil Achond at gjøre en Udflugt til Aktabegerne, den mod Øst boende Stamme af Somuterne, og til Østfer-Turkmanerne, hvilket bar af stor Interesse for mig, da jeg derved fik en stor Del af den Mur at se, som Alexander den Store havde ladet opføre mod Ørfrenens allerede den Gang meget frygtede Befolkning. Formaalet for Kijil Achonds Reise

var Underørgelsen af en Retsvist, hvorfor vi opholdt os paa flere borgerlige Steder og brugte fire Dage til en Reise, vi havde kunnet gjøre i to. Vi drog mod Øst, men maatte gjøre lange Omveie for at undgaa de med Siv bevorede Sumppe, hvor Hundreder af Wildsvin tumle sig, hvilke Sumppe hidrører fra Oberjømmelser af Øyrgen-Floden, der isulmer op om Foraaret og bedækker sine Bredder paa milelange Strækninger. Dette maas ogsaa have været Tilfældet i gamle Dage, eftersom det sandtes tilraadeligt at opføre den store Befættelsesmur i en Afstand af fire, ofte ogsaa sex engelske Mile fra Gløden mod Nord, og da dette stedse er skeet paa de højeste Steder paa Stetten, dauner Murævnningernes Nærhed endnu paa enhver Aarstid den sidste Wei. Saaledes findes ogsaa de fleste Telte i denne Egn, og man behøver kun at gaa et Parvarter for at støde paa større eller mindre Teltstunger. Den vestlige Ende af dette gamle Bygningsmindesmærke kunde jeg ikke saa at se og vil heller ikke sætte Vid til de fabelagtige Beretninger, der meddeltes mig om det. Mod Øst tror jeg at have opdaget Udgangspunktet paa to Steder, den ene Nordost for Øymuschtepe, hvor større Fæstningsruiner tæt ved Syden betegne Begyndelsen, det andet om trenten hve engelske Mil Syd for Floden Østret ligeledes tæt ved Habet, hvilke tvende Fæstningslinier forene sig noget højere oppe ovenfor Ktin Tøstmaå. Hvad den fra Østmuschtepe udgaende Linie angaar, da har jeg i to Dage kunnet forsøge den med Nøjagtighed fra Vest mod Nordost i en Afstand af ti geografiske Mile. Den kan tydeligt sees i

en Svøide af to, ofte tre Fod fra Sor-
den, alt efter som Nordbundens Be-
staaenhed har bidraget til at tilbrække
Levningerne, og det Høje tager sig
ud som en lang Sorstaaeningslinie,
fra hvis Midte de nedreste Ruiner
af forhenværende Laarne af omtrent
samme Omfang hæve sig i Beiret
med Mellemrum af tusinde Strid.
Desuden sees der langs med denne
Mur andre større Sordbygnger, hvis
Undersøgelse jeg vil overlade til
Sagmænd, da jeg ikke anser mig for
dygtig nok til at danne mig endog
blot en Formodning i saa Henseende.
Af de mindre Sordbygnger have
Turkmanerne aabnet nogle, og efter
hvad der fortæles mig, har man i
en siraaktet Bygning fundet en umaa-
delig stor Skuffe, der var saa tynd
som Papir og indeholdt en blaaklig
Afske og nogle Guldmünter og andre
Afenodier, hvorfor de ogsaa kalde
den hele Egn tilligemed Muren Ki-
sil Alan, d. e. Guldhjemmet. Smid-
lertid maa de sidstnævnte Dyrnger
afsløses fra de Søkæer (Høje), som
Turkmanerne opstaae til Være for
sine store Døde.

Min lærde Beslager, Rikil Akhond,
var meget forundret over, at Sebdi
Sækender, d. e. Alexanders Mur,
„som Dødsinerne (Manderne) havde
maattet opføre paa den store Herfers
Bud“, kunde beskjæftige mig saa me-

get.*) Megander, mente han, havde
bæret en frommere Mufselmand, end
vi, hvorfor ogsaa alle de underjor-
diske Mander havde maattet ijene
ham, enten de havde villet eller ikke.
Han vilde forsfætte sin Fortælling
med den bekjendte Gabel om, hvor-
ledes Alexander drog til Mørkets
Rige, men taug, da han saa, at jeg
ansfrengte mig for at rive en Mur-
sten løs; thi de lyserøde Mursten hy-
nes virkelig at være ligesom smeltede
sammen, da de før gaa i Stykker
end adskille sig fra den hele Masse.
Forsøbrigt maa hele denne Egn være
af stor Vigtighed for vore Odsgram-
stere, da der her ikke alene maa fin-
des mange Levninger fra det græske
Herredømmes Tid, men ogsaa skulde
Mindsmærker om gammeliranisk
Kultur, efter som de arabiske Historie-
skrivere fortælle saameget om Østergens
Vigtighed og de nærværende Ruiner
af Schehri Dschordjan. Na ogsaa
Kumbest Kaus, d. e. Kuppelen Kaus,
en Ruin, om hvilken jeg kun hørte
fortælle, vilde maasse fortjene en
større Opmærksomhed, end de engel-
ske Rejsende, der isede saa hurtigt
forbi, kunde sjenke den. (Fortf.)

*) Den store Maceboners Historie fremstille
les af Dødsinerne i et religiøst mytisk
Læsebon, og maattet nogle østtanske Historie-
skrivere vilde adskillige Gabelstæner Østender Gul-
stænen (den trehornede Alexander) fra Sø-
kender Kumi, den græske Alexander, har jeg
dog fundet, at disse to Personer oberalt an-
sees for at være En og den samme.

Blandinger. — Nyt og Gamelt.

Nyt nordt Apothek. Vi tro at Len maa tilbebringes ved Kunst, gjøre vore Landsmænd i Decorah hvilket allerede er et betydeligt Bærf, og Omegn en Tjeneste ved at gjøre da den mindst maa være 10 Metre opmærksom paa, at en dusslig nordt dyb under Vandstanden og have en Druggift har aabnet et nyt Apothek Bredde af 100 Metre. Samletid paa Hjørnet af Main og Winnebago er der intet overdrevet i Foretagendet, lige over for St. Cloud Hospital, og bortset fra Omkostningerne Recepter omhyggeligt vil han ogsaa overstiger det ingenlunde de Midler, kunne forlygne Folk med forskellige Planen giver Anledning til meget Slags Familie-Mediciner, som man indvirkede Spørgsmaal. Hvad vilde man der for at saa kjøbt i Norge. — Sammeledes holdes ogsaa Udvalg af Snebodens Skolebøger, Psalmebøger, Bibler og anden kristelig Literatur abade i Norfok og Engellst; ligeledes kan man der saa kjøbt Skrivematerialier og andre Ting, som sædvanlig sælges i Apotheker her i Landet.

Judhav i Tunis og Algier. I Anledning af en af en Major Moudaire udarbejdet Plan til at staae et Judhav i det sydlige Tunis og Algier har den franske Premierminister Grevinet den 27de April tilstrevet Præsident Grevh søgende Brev: „Major Moudaires Plan gaar, som bekendt, ud paa at skabe et uhyre Vandbassin i den sydlige Del af Algier og Tunis, et Bassin, 17 Gange større end Genfersøen, hvilket da skal sættes i Forbindelse med Havet ved en i Gabelgolfen udmundende Canal paa 240 Kilometres Længde. At udgrave et saadant Bassin ved Menneskehænder, vilde være en faktisk Umulighed, og det er derfor Meninges at benytte de naturlige Dybder ved Nharfa og Melair, som i Virkeligheden ikke er andet end udtørrede Saltjøer. Kun Kanaler vilde spores helt ned i Sahara.

Len maa tilbebringes ved Kunst, hvilket allerede er et betydeligt Bærf, da den mindst maa være 10 Metre dyb under Vandstanden og have en Bredde af 100 Metre. Samletid er der intet overdrevet i Foretagendet, og bortset fra Omkostningerne overstiger det ingenlunde de Midler, hvorover vi raade. Ubpørselen af Planen giver Anledning til meget indvirkede Spørgsmaal. Hvad vilde den væsentlige Udgift blive? Der er gjort høist forskellige Overlag, efter som man har vurderet det Arbejde, som Vandet selv kan udrette ved at slippe fra Havet ind i Bækket, lavt eller høit. Man har her en virkende Kraft, som maa tages med i Beregningen, da det rimeligvis vilde være flere Aar, inden Bækket skal tørrer. Man vil afsaa i dette Tidrum kunne raade over en mere eller mindre stærk Strømning, som delvis kan benyttes til at udvide selve Kanalengens, dels til at fæste det paa Bunden af Judhavet liggende Grusbort. I hvilken Maatestok vil denne naturlige Kraft komme de kunstige Midler til Hjælp? Det er meget vanskeligt at sige med Bestemthed, derfor variere de Overlag, der hidtil ere gjorte, i et Forhold fra 1 til 10. En senere Undersøgelse vil uden Tvivl gjøre det muligt at bruge en langt større Grænse. Hvisse Søger vil et saadant Vandbassin udøve i disse forladte og af Solen brændte Egne? Her er en vid Summeplads for Santasten. Mogle have spaaet en klimatisk Forandring, hvis Betinginger vilde spores helt ned i Sahara.

Men det paatænkte Indhavs ringe Udskræning i Forhold til hele Nordafrika synes dog at udelukke flige Hypotheter. Derimod kan man vel forudsle et mere eller mindre friskt Væske om Vandbækkenet og Kanalen og som Sjølge heraf en betydelig Gædvinst for Opdyrkingen. Planens Opbyggelsesmænd stole paa et saadant Resultat for at faa Omkostningerne dækkede; de forlange nemlig som eneste Understøttelse Afstaaelsen af en betydelig, nu uopdyrket og ikke bortforpagtet Landstræning. De regne ligeledes paa Sikkerier og Saltværker, der skulle anlægges i det store ved Indhavet. Med Hensyn til dette Punkt er der paatægnndt videnskabelige Under søgesser. Man har spurgt, om ikke Indhavet paa Grund af den stadige Gørdampning, og fordi det fyldes af Middelhavets Vand i langt højere Grad end af Regnvand ikke vil blive mere og mere saltholdigt, saaledes at Silt ikke vil kunne trives deri. Man har endog spurgt, om ikke Indhavet vil forvandle, idet det Silt eller lidt opfyldes af Saltpartikler, der udfille sig og efterhaanden vilde mætte Vandet fuldstændigt. Projektets Opbyggelsesmænd saavel som forskellige Medlemmer af Videnskaberens Akademi, hvem dette Spørgsmaal er blevet forelagt, have svaaret paa disse Spørgsninger, at der som Sjølge af en Grundstrømning i Kanalen vil blive ligevegt imellem Middelhavet og Indhavets Vand. Hr. de Leskøps, som strag fra Begyndelsen stillede sig meget gunstigt til Foretagendet, har anført, at Bitter søerne i Egypten har mistet en Del af sin Saltindholdighed ved at bære blevne fattige i Forbindelse med Sueskanalen. Man har ligeledes gjort

Beregninger, hvoraf det fremgaar, at, selv om der ikke toges Hensyn til disse Omstændigheder saavel som til Tilstanden af selv Vand, vil det dog være Karhundreder, før Vandet i et Bassin, som paa mange Steder er 50 Metre dybt, vil blive forbrøjet saaledes, at det kan mærkes. Jeg maa ogsaa sere de, man kunde sulte dem, positive Fordele, der ere blevne anførte til Gavn for Planen. Man har gjort opmærksom paa, at Indhavet og Kanalen vil danne en „Stranke mod Barbariet“, det vil dring imod Saharas og Tripolis røverske Komodestammer. Man siger ogsaa, at vor Handels- og Frigsmarine vilde faa en fortreffelig Tilflugtshavn for alle paafommende Tilsæbe. Fra et statsøkonomisk Standpunkt betoner man endelig de bethdelige Lettelser, som vilde sjølge for den tunge og algierste Handel af denne Store, gjennem Kastlandet grævde Søvei. Sikker er det, at det nye Foretagende vilde gjøre det muligt for Skibe at drive Handel i Middelpunktet af vore Værdigheder, og at det ikke vilde være længe, før de nye Skyster vilde blive satte i Forbindelse med de algierste Jernbaner. Uden at vilde udtale mig om det indviklede Spørgsmaal, tror jeg dog, at Major Kondaires Forslag fortjener at blive nye under søgt af Regjeringen. Jeg foreslaar derfor, at en stor Kommission skal opfordres til at udtale, om der bør toges Hensyn til Major Kondaires Projekt eller ikke. Jeg lader derfor foreslaaende Detret med søge. Jeg beeder Dem, Hr. Præsident, osv. Konseilspræsident, Udenrigsminister (Mgbl.)

Norff Kirkegods paa Shetland. The Scotsman skriver: Ved det maanedlige Møde i Disforfe-Selskabet for Skotland gav Hr. Gihbert Goudie Meddelelse om et kongeligt Brevkæftelsesbrev, udstedt af Kong Fredrik III af Danmark og Norge (1662) foruden andre Dokumenter i det norffe Sprog, hvilke vedrøre Shetland. Dokumenterne fremlægdes. Det første angaar et Gode-shuffe i Shetland, der tilhører Domkirken i Bergen i Norge. Dokumentet, i hvilket dette Gode-shuffe kaldes „Hospitalsernes Land“ i Sumburgh, betræfter Overdragelsen — under Form af Pant — fra Peter Pederson, Borgmester i Rjøbenhavn, og Carl Rosenmeyer til Kaptein Laurence Middleton. S Bemærkningerne i det Foredrag, som ledages Fremlæggesen, fremhævedes det som mærkeligt, at Retten til et lidet norff Kirkegods skulde være bleven bevaret i mere end to Aarhundreder efter Shetlands-Dernes Tilfnythning til Skotland, og det syntes, som Gode-shuffingsretten maatte endnu kunne blive gjort gjældende af den norffe Krone, der er indtraadt i de gamle Kirkeeters Rettigheder. Hr. Goudie fremlagde ogsaa et Antal af andre Dokumenter i det norffe Sprog, hvilke alle vedrører Shetland og ere af stor Interesse med Henfyn til de Lovformer og Sædvaner, som forbum herskede paa Øen.

Et af Dokumenterne, dateret 1607, er det sidste bestjendte Dokument i det norffe Sprog, der er udstedt paa Shetlands-Derne.

(Bergens Hfendfab.)

Summer Beverages. The best Summer beverage, no doubt, is pure water of a temperature of 55° or 60°. It may be made positively nutritious by stirring into a quart of it one or two ounces oat-meal very finely ground or powdered in a mortar. Any beverage whatever that encourages drinking in the field or the house in the hot whether is injurious. There is no necessity for drinking much more in the Summer than in the Winter, unless perspiration is very profuse, and to drink largely encourages this and weakens the system. An effort should be made to drink as little as possible and to use every means to avoid creating thirst, which, when it is excessive or unhealthy action of the system. All fermented and aerated drinks (Spirituosa) are to be avoided; even the spruce-beer or ginger-ale or other home-made drinks are better in the bottle than in the stomach, where, in fact, they do not stay, but pass into the blood and out through the skin or the kidneys, and carry with them some matters which the body can ill spare. (N. Y. Times.)

Gader og Dgader.

No. 204.

Snart jeg i Hjergets Indre sover,

Snart hviler jeg i Nordens Skjød,

Snart glider jeg med Hvidens Løber,

Har paa dens Bund en Seng saa blød.

Men af, hvor dybt jeg end mig dølgjer,
 Seg har ei noget fredet Hjem;
 Thi Mennesket mit Spor forfølger,
 At drage mig for Øjlet frem.

Min Glæds saa let hans Dø blænder;
 Han tror, hos mig maa Lykken bo.
 Men han maaffe for sent erkjender,
 Seg kjenker ikke Fred og No.

Et Bogstav bort, og jeg er vorden
 En varm og blød og nyttig Ting,
 Som vover — om ei frem af Norden —
 Paa hvad der gaar paa Nord omkring.

—a. (S. Ungd.)

Diplomer paa Gaardene i No. 14.

No. 202. Dporto.

No. 203. a) Østeborg; b) Baltimore; c) Neapel; d) Hamburg;
 e) Kalefund; f) Bodø.

Behag at bemærke. Subskribenter paa „Vor Hjemmet“, der have betalt for indværende Aar, kunne saa sig følgende Bind tilsendte enten for sig selv eller til hvilkensomhelst Adresse her i Landet til vedspæde Priser, nemlig: 18de Bind („Fater Clemens“ og Gustaf Wasas Historie) for 50 Cents; 19de Bind („6 Aar blandt Indianerne“ en Aars Historie m. m.) for 50 Cents; 20de Bind (Nordvestpassagens Opdagelse, mange mindre Fortællinger) for 50 Cents; 21de og 22de Bind (helt Aargangen 1881, Familien Heldringen m. m.) for \$1.00; 23de Bind alene (Halvdelen af Familien Heldringen, meget andet Læsestof) for 40 Cents; 23de Bind (Peter Paul Bergerio, Anna Stofs, Skovduen, Skjult i Gud m. m.) for 80 Cents. — Alt, saa langt det rækker. Naar Betsbet er under \$1.00, kan man sende Stamps, men forsigtigt indlagte, saa de ikke flække sammen. Dette turde være en betvæmlig for Velnydere af Bladet til at gjøre det besjendt i nye Aarhøje; derved vilde de ogsaa hjælpe Udgiveren til at blive af med et Rest-Opflag, som forhaabentlig turde gjøre Nytte, hvis det blev sæft.

Udr.: R. Thronsdjen.

Bor 1014, Decorah, Iowa.

Snobolb: Den Ugitte. — Fret af Sugletbet omkring Lonesboro. — Damberrys Rette i Westmassien. — Blandinget. — Gaater.

**R. F. GIBSON,
JUSTICE OF THE PEACE,
INSURANCE, COLLECTING AGENT, REAL ESTATE.**

Office in Adams Block, Winnebago St., DECORAH, IOWA.

C. R. WILLET.
N. WILLET.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willet & Willett,

ATTORNEY'S AT LAW,

DECORAH, — — — — IOWA.

**DAN. NOBLE,
SADLEMAKER,**

handler med

Sadler, Svøber, Bidler etc.

Decorah, — — — — Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA.

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Køge- og Raffelovne samt
Kobber- og Blybarer, Gaardsredskaber og Vertføj, Bygningsmaterialier,
saasom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Byghvidt og Olive.
Kobber- og Blybarer repareres. Sagrender forfærdiges til billige Priser.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Kolonialvareer,

hatte og Huer, Skjorter og Sko etc. etc.

Sydenden af Water Street = = = Decorah, Iowa.

**J. T. REELF,
PHOTOGRAPH,**

handler med Hammer, Sifter, Albums, Støtels-Indsamlinger, Stereoskop-Billeder etc
Gamle Billeder kopieres.

Smaaobørn photograferes ved den nye Methode langt hurtigere end før. Alle mine Negativbilleder rettes af den udmærkede Rettsdyt, Hr. Eugene Austin. Afleg mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgomeris Drugstore, Decorah, Iowa.

Orfit Hotel.

CHRISTIANA HOUSE, tæt ved Washington St. Broen

DECORAH, IOWA,

Heder Jensen.

anbefales Reisende af

 Gode Stadrum findes til Afbenyttelse.

99 CENT STORE 99

Det smukkeste Udvalg af Galanteri-Varer i Decorah, passende til Bryllups- og Bridespremier og en elegant Samling af solbyleterede Varer forefindes altid. Her er ogsaa det rette Sted til at kjøbe Stambøger (Autographs), Photo-graf-Albums, Baler, Toilet-Gjenstande, Læmpet, Spejle og musikaliske Instruementer. Billed-Kammer leveres efter Bestilling.

Agentur for Crown Sewing Machine.

M. N. Vance, Water St., Decorah, Ia.

PETER GJEMS,

Rejsende Agent for

G. R. Montagues LaCrosse Steam Marble Works,
tegnede Abonnement paa „Vor Sjøenmet“. De, som tegne sig paa hanz Liste, kunne betale Kontingenten til ham.

Real Estate for Sale.

I have for Sale Town property suit almost any kind of wants in this line. The said property is situated in and around the City of Decorah, Winnesheik Co., Iowa. Prices low and terms to suit purchaser.

Apply to

(13 t. f.)

E. P. Johnson,

Office in Adams Block, Decorah, Iowa.

Ældre Bind af „Vor Sjøenmet“.

18de Bind, som blandt andet indeholder den udmærkede Fortælling „Pater Semens“ sendes portofrit for \$1.

19de Bind, indeholdende blandt andet „En ung Piges Historie“ og Missionsberetningen „Ser Mar blandt de røde Indianere“, portofrit for \$1.00.

20de Bind, indeholder den ualmindelig interessante og lærerige Reiseskildring „Nordvest-Pasfagens Opdagelse“ foruden meget andet udvalgt Læsestof, portofrit for \$1.00.

21de og 22de Bind (Aargangen 1881) har et meget afvejsende Indhold, deriblandt den udmærkede Fortælling „Familien Selbringeren“, (der hos Boghandleren koster \$3 indbunden). Disse 2 Bind tilsammen portofrit for \$2.

Alle 5 Bind til en Adresse pr. Ekspres \$4.00.

Hvert Bind bestaar af 12 Hefter og udgjør over 350 store Oktavsider, samt Titelsblad og Indholdsregister.

Adresse: N. Thronsdjen,

Dr. 1014, Decorah, Iowa.

C. C. COOK

Optikus og Uhrmager, har tilsalgs Brillen de bedste i Handelen. Lomme- og Stue-Uhre repareres smukt. Tæt ved Post Office, Decorah, Iowa.

Vor 10 Cents

sendes portofrit et Hefte, indeholdende „Do algamle Sange fornnyede“,

nemlig Solvstavtjen og Den gyldne Bæ, 8 for 50 Cts., 20 for \$1.00, 100 for \$3.50. Adresse: N. Thronsdjen, Dr. 1014, Decorah, Iowa.

Per Larsen
følger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,

Færdiggjorte Klæder,
Hatte, Suer, Støvler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.

3 Brødrene Gullifions forrige Store.

Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,

Dien = og Dre = Læge.

Decorah = = Iowa.

12te Aargang af „Vor Sjemmet“
(21de og 22de Bind)

indeholdende den udmærkede Fortælling „Familien Seldrin-
gen“ samt 15 mindre Fortællinger, foruden meget andet interessant
Læsestof, (24 Hefter, 720 store Sider) sendes portofrit for \$2.00.
(„Familien Seldringen“ koster alene omtrent \$3.00 i Bogladen.)

Adresse: **R. Thronbjerg,**
Box 1014, Decorah, Iowa.

Ny Møbelhandel.

J. JACKWITZ.
DECORAH, IOWA.

Alle Slags Møbler, isærlig simple som fine og elegante, sælges til 2 i
dens billigste Priser. Reparationer udføres.

Ligklipper haves paa Lager. Begravelser bestrøges.

Nogle Nøst-Exemplarer af

Socrates's Forbarstale ved Platon

samt Fortællingen „To Søstre“ (8 Hefter af „Vor Sjemmet“) sendes tilforn
men portofrit for 35 Cents.

Adresse R. Thronbjerg, Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,

Adams Block.

DECORAH IOWA

M. O. Teigen M. D., Korff Læge og Chirurg,

(Udexamineret fra University of New York City)
tilbyder berygtet Landsmand i Decorah og Omegn sin Ejendomme, Videnskabs-
besig og samvittighedsfuld Behandling garanteres. Kontor ovenover Madens-
skadts Bussit paa Winnebago St. ligeoverfor St. Cloud. Decorah Ia.
Kontortid 9—12 A. M. 2—5 P. M. 9—14 P.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Højskole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.

De Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er
\$30.00 for Skoleaaret (10 Maanedes) og for en Termin i Forhold. Kost billig.
Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Ch. R. Mohr, Northfield, Minn.

E. P. H A U G E N,

—Gier af—

Decorah Marble Works.

Water St. - DECORAH, IOWA.

Jeg har sikret mig de bedste Arbejdere og kan udføre smukt og billigt Arbejde. Da jeg ogsaa har norske Stenbyggere, har Landsmænd den Fordel, at de kan faa sin Inskriftion fælsfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor man blot har Arbejdere af andre Nationer.

Som rejsende Agenter har jeg engageret D^{hr}. J. W. Hoy og Th^{or}-
wald Kopslund.

Enhver, som ønsker Graafiene, og ikke træffer min Agent, kan derved tilskrive mig, samt angive, hvor sølbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Tegninger med vedfæstet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar, han udvælger, tilfældig Ordre og Inskriftion samt nærmeste Fragt-Office.

E. P. Haugen.

S. O. Wilson, Merchant Tailor,

Bestyret tvers over for Woolen Factory Store, Decorah,
Iowa. Et smukt Udvalg af Tøier til Klædninger just
modtaget. Alt Arbejde garanteres.

23de Juli 1882. 13-24.)